

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2021/1153,
annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021,
Verkkojen Eurooppa -välineestä ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 172 ja 194 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun saavuttamiseksi, työpaikkojen luomisen edistämiseksi sekä hiilestä irtautumista koskevien pitkän aikavälin sitoumusten noudattamiseksi unioni tarvitsee liikenne-, energia- ja digitaali-aloillaan ajanmukaisen, multimodaalisen ja tehokkaan infrastruktuurin, joka edistää unionin ja sen eri saarien ja alueiden, myös syrjäisten ja syrjäisimpien alueiden, syrjäseutualueiden, vuoristoalueiden ja harvaan asuttujen alueiden, välisiä yhteyksiä ja yhdistymistä. Näillä yhteyksillä olisi helpotettava henkilöiden, tavaroiden, pääoman ja palvelujen vapaata liikkuvuutta. Euroopan laajuisilla verkoilla olisi helpotettava rajatylittäviä yhteyksiä, lujitettava taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä edistettävä kilpailukykyisemmän ja kestävämmän sosiaalisen markkinatalouden luomista ja ilmastonmuutoksen torjuntaa.
- (2) Verkkojen Eurooppa -välineen tavoitteena on nopeuttaa investointeja Euroopan laajuisten verkkojen alalla ja luoda vipuvaikutusta rahoituksen hankkimiseksi sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta samalla, kun parannetaan oikeusvarmuutta ja noudatetaan teknologianeutraaliuden periaatetta. Verkkojen Eurooppa -välineen pitäisi auttaa hyödyntämään täysin liikenne- ja energia-alojen ja digitaalitalouden välistä synergiaa, mikä tehostaisi unionin toimia ja mahdollistaisi täytäntöönpanokustannusten minimoinnin.
- (3) Verkkojen Eurooppa -välineellä olisi myös edistettävä ilmastonmuutoksen vastaisia unionin toimia sekä tuettava ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestäviä hankkeita, mukaan lukien tarvittaessa ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista. Erityisesti olisi vahvistettava Verkkojen Eurooppa -välineen osuutta ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytyin Pariisin sopimuksen ⁽⁴⁾, jäljempänä 'Pariisin sopimus', tavoitteiden sekä vuoteen 2030 ulottuvien ilmasto- ja energiatavoitteiden ja hiilestä irtautumista koskevan pitkän aikavälin tavoitteen saavuttamiseksi.
- (4) Verkkojen Eurooppa -välineen olisi taattava korkea avoimuuden taso ja varmistettava julkinen kuuleminen sovellettavan unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- (5) Koska Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoon ja Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvien unionin sitoumusten vuoksi on tärkeää torjua ilmastonmuutosta, tämän asetuksen tavoitteena on osaltaan valtavirtaistaa ilmastotoimet ja saavuttaa yleistavoite, jonka mukaan vähintään 30 prosenttia unionin talousarvio-menoista käytetään ilmastotavoitteiden tukemiseen. Lisäksi tällä asetuksella olisi edistettävä tavoitetta, jonka mukaisesti vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen vuotuisista menoista osoitetaan luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin 7,5 prosenttia vuonna 2024 ja 10 prosenttia vuosina 2026 ja 2027 ottaen huomioon ilmastotavoitteiden ja luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden väliset päällekkäisyydet.

⁽¹⁾ EUVL C 440, 6.12.2018, s. 191.

⁽²⁾ EUVL C 461, 21.12.2018, s. 173.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 17. huhtikuuta 2019 (EUVL C 158, 30.4.2021, s. 884), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 14. kesäkuuta 2021 (EUVL C 276, 9.7.2021, s. 1). Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 6 päivänä heinäkuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ EUVL L 282, 19.10.2016, s. 4.

Verkkojen Eurooppa -välineen mukaisissa toimissa olisi osoitettava 60 prosenttia ohjelman kokonaismäärärahoista ilmastotavoitteisiin muun muassa seuraavien kertoimien perusteella: i) 100 prosenttia niiden menojen osalta, jotka liittyvät rautatieinfrastruktuuriin, latausinfrastruktuuriin, vaihtoehtoihin ja kestäviin polttoaineisiin, puhtaaseen kaupunkiliikenteeseen, sähkön siirtoon ja varastointiin, älykkäisiin verkkoihin, hiilidioksidin siirtoon ja uusiutuvaan energiaan; ii) 40 prosenttia sisävesiliikenteen ja multimodaalikuljetusten osalta sekä kaasuinfrastruktuurin osalta edellyttäen, että se mahdollistaa uusiutuvan vedyn tai biometaanin käytön lisäämisen. Sovellettavien yksityiskohtaisten ilmastomenojen seurantakertoimien olisi tapauksen mukaan oltava yhdenmukaisia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU 2021/1060 ⁽⁵⁾ liitteessä 1 esitettyjen kertoimien kanssa. Tähän liittyvät toimet yksilöidään Verkkojen Eurooppa -välineen valmistelun ja toteuttamisen yhteydessä, ja niitä arvioidaan uudelleen asiaankuuluviissa arvioinneissa ja tarkasteluprosesseissa. Jotta infrastruktuurin haavoittuvuus mahdollisille ilmastomuutoksen pitkän aikavälin vaikutuksille voidaan ehkäistä sekä varmistaa, että hankkeesta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästökustannukset otetaan mukaan hankkeen taloudelliseen arviointiin Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettavien hankkeiden ilmastokestävyys olisi tarvittaessa varmistettava niiden ohjeiden mukaisesti, joita komission olisi laadittava yhdenmukaisesti muita unionin ohjelmia koskevien ohjeiden kanssa.

- (6) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 8 artiklan mukaan unioni pyrkii kaikissa toimissaan poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa. Sukupuolten tasa-arvo ja kaikkien yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet sekä näiden tavoitteiden valtavirtaistaminen olisi otettava huomioon ja niitä olisi edistettävä kauttaaltaan Verkkojen Eurooppa -välineen arvioinnissa, valmistelussa, toteutuksessa ja seurannassa.
- (7) Jotta voidaan noudattaa raportointivaatimuksia, jotka koskevat unionin varojen käyttöönottoa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2284 ⁽⁶⁾ tavoitteiden noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tueksi, kyseisen direktiivin mukaisia ilman epäpuhtauksien vähentämiseen liittyviä menoja olisi seurattava.
- (8) Yksi Verkkojen Eurooppa -välineen tärkeistä tavoitteista on lisätä synergiaa ja täydentävyyttä liikenne- ja energia-alojen sekä digitaalitalouden välillä. Tätä varten Verkkojen Eurooppa -välineessä olisi hyväksyttävä työohjelmia, joilla voidaan puuttua tiettyihin tukitoimien aloihin, joita ovat esimerkiksi verkottunut ja automatisoitu liikkuvuus tai kestävä vaihtoehtoiset polttoaineet. Digitaalisen viestinnän mahdollistaminen voisi olla olennainen osa yhteistä etua koskevaa hanketta energian ja liikenteen alalla. Lisäksi kullakin alalla olisi Verkkojen Eurooppa -välineen mukaisesti voitava pitää avustuskelpoisina joitakin synergiaelementtejä toiselta alalta, jos tällainen lähestymistapa parantaa investoinnin sosioekonomista hyötyä. Alojen väliseen synergiaan olisi kannustettava toimien valintaperusteissa sekä lisäämällä yhteisrahoitusta.
- (9) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 ⁽⁷⁾ vahvistetaan Euroopan laajuisen liikenneverkon, jäljempänä "TEN-T", suuntaviivat, joissa yksilöidään TEN-T-verkon infrastruktuuri, täsmennetään vaatimukset, jotka sen on täytettävä, sekä säädetään TEN-T-verkon täytäntöönpanoa koskevista toimenpiteistä. TEN-T-suuntaviivojen mukaan erityisesti ydinverkko olisi saatava valmiiksi vuoteen 2030 mennessä siten, että luodaan uutta infrastruktuuria ja parannetaan ja kunnostetaan merkittävästi olemassa olevaa infrastruktuuria, mikä on tarpeen, jotta verkon jatkuvuus voidaan varmistaa.
- (10) Yhteenliitettävyyden takaamiseksi kaikkialla unionissa Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitettavien toimien, jotka edistävät yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä liikennealalla, olisi perustuttava kaikkien liikennemuotojen täydentävyyteen, jotta voidaan tarjota tehokkaita, yhteenliitettyjä ja multimodaalisia verkkoja. Tähän olisi luettava mukaan niiden jäsenvaltioiden maantiet, joissa on vielä merkittävä investointitarve, jotta ne voisivat toteuttaa tieliikenteen TEN-T-ydinverkkonsa.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2284, annettu 14 päivänä joulukuuta 2016, tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä, direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2001/81/EY kumoamisesta (EUVL L 344, 17.12.2016, s. 1).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1315/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 1).

- (11) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046⁽⁸⁾, jäljempänä 'varainhoitoasetus', 193 artiklan 2 kohdan mukaisesti tukea voidaan myöntää jo aloitettuun toimeen, jos hakija voi osoittaa, että toimi oli aloitettava ennen tukisopimuksen allekirjoittamista. Ennen tukihakemuksen jättämispäivää aiheutuneet kustannukset eivät kuitenkaan ole tukikelpoisia, paitsi asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa. Jotta vältettäisiin unionin tuen keskeytyminen, joka voisi vahingoittaa unionin etuja, monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 alkuun ajoittuvan rajoitetun määrärajan puitteissa olisi oltava mahdollista, että kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet tästä asetuksesta tuettujen toimien osalta, jotka ovat jo alkaneet, pidetään tukikelpoisina 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen, vaikka kustannukset olisivat aiheutuneet ennen tukihakemuksen jättämistä.
- (12) TEN-T-suuntaviivoissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen tukea ensi sijassa käynnissä olevien TEN-T-hankkeiden sekä rajatylittävien yhteyksien ja puuttuvien yhteyksien toteuttamista sekä varmistaa tarvittaessa, että tuetut toimet ovat yhdenmukaisia asetuksen (EU) N:o 1315/2013 mukaisesti laadittujen käytäviä koskevien työsuunnitelmien kanssa ja vastaavat verkon yleistä kehittämistä toimintavarmuuden ja yhteentoimivuuden osalta.
- (13) Asetuksessa (EU) No 1315/2013 säädetty Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän, jäljempänä 'ERTMS', täysimääräinen käyttöönotto ydinverkossa vuoteen 2030 mennessä edellyttää erityisesti, että tukea lisätään unionin tasolla ja yksityisiä sijoittajia kannustetaan osallistumaan hankkeeseen.
- (14) Jotta TEN-T-ydinverkko saadaan toteutettua onnistuneesti ja varmistettua tehokas intermodaalisuus, olennaisena edellytyksenä on lisäksi, että lentoasemat yhdistetään TEN-T-verkkoon. Näin ollen olisi asetettava etusijalle tällainen lentoasemien yhdistäminen siellä, missä näitä yhteyksiä ei ole.
- (15) Rajatylittävien toimien toteuttamiseksi tarvitaan suunnittelua ja täytäntöönpanoa koskevaa pitkälle menevää integrointia. Integrointi voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siten, että otetaan käyttöön yksi hankeyritys, yhteinen hallintorakenne, yhteisyritys, kahdenvälinen oikeuskehys, asetuksen (EU) N:o 1315/2013 47 artiklan mukaiseen täytäntöönpanosäädökseen perustuva kehys tai jokin muu yhteistyön muoto, mutta mikään näistä esimerkeistä ei ole ensisijainen. Yhdenmukaisen hallinnointirakenteiden, myös yhteisyritysten, perustamiseen olisi kannustettava muun muassa suuremmalla yhteisrahoitusosuudella.
- (16) Kehitteillä olevilla TEN-T-verkon toteuttamista edistävillä yhdenmukaistamistoimenpiteillä olisi tuettava yhteistä etua koskevien liikennealan hankkeiden tehokkaampaa täytäntöönpanoa.
- (17) Jotta lisääntyvät liikennevirrat ja TEN-T-verkon kehittyminen voidaan ottaa huomioon, ydinverkkokäytävien linjausta ja niiden ennalta yksilöityjä osuuksia olisi mukautettava. Tällaiset ydinverkkokäytävien mukautukset eivät saisi haitata ydinverkon toteuttamista vuoteen 2030 mennessä, niiden olisi parannettava käytävien kattavuutta jäsenvaltioiden alueella, ja niiden olisi oltava oikeasuhteisia, jotta käytävien kehittämisen ja koordinoitun johdonmukaisuus ja tehokkuus voidaan säilyttää. Sen vuoksi ydinverkkokäytävien pituutta ei pitäisi lisätä yli 15 prosentilla. Ydinverkkokäytävien suuntauksessa olisi aikanaan otettava huomioon asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 säädetystä ydinverkon toteuttamisen uudelleentarkastelusta saatavat tulokset. Uudelleentarkastelussa olisi otettava huomioon hylätyt tai puretut TEN-T-verkon alueelliset rajatylittävät rautatieyhteydet sekä kattavan verkon muut muutokset ja Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen vaikutus.
- (18) On tarpeen edistää kaikkien liikennemuotojen osalta julkisia ja yksityisiä investointeja jotta edistetään älykästä, yhteentoimivaa, kestävä, multimodaalista, osallistavaa, esteetöntä, turvallista ja turvattua liikkuvuutta kaikkialla unionissa. Komissio esitti 31 päivänä toukokuuta 2017 antamassaan tiedonannossa "Eurooppa liikkeellä: Puhdas, kilpailukykyinen ja verkotettu liikenne ja liikkuvuus kaikille sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla" laajan

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

valikoiman aloitteita, joiden tavoitteena oli tehdä liikenteestä turvallisempaa, kannustaa ottamaan käyttöön älykkäitä tiemaksujärjestelmiä, vähentää hiilidioksidipäästöjä, ilmansaasteita ja ruuhkia, edistää verkottunutta ja automatisoitua liikkuvuutta sekä turvata työntekijöille asianmukaiset olosuhteet ja lepoajat. Näihin aloitteisiin olisi varattava unionin rahoitustukea tarvittaessa Verkkojen Eurooppa -välineen kautta.

- (19) TEN-T-suuntaviivoissa edellytetään uusien teknologioiden ja innovoinnin osalta, että TEN-T mahdollistaa hiilestä irtautumisen kaikissa liikennemuodoissa edistämällä energiatehokkuutta ja vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöä noudattaen teknologianeutraaliuden periaatetta. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/94/EU⁽⁹⁾ luodaan yhteinen toimenpidekehys vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotolle unionissa kaikkien liikennemuotojen osalta, jotta liikenteen riippuvuutta fossiilisista polttoaineista voidaan vähentää mahdollisimman paljon ja lieventää liikenteen ympäristö- ja ilmastovaikutuksia. Lisäksi kyseisessä direktiivissä edellytetään jäsenvaltioiden varmistavan, että julkisia lataus- ja tankkauspisteitä on yleisesti saatavilla viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025. Kuten komissio esitti 8 päivänä marraskuuta 2017 antamassaan tiedonannossa ”Vähäpäästöisen liikkuvuuden toteuttaminen – Euroopan unioni, joka suojelee maapalloa, antaa kuluttajille vaikutusmahdollisuuksia sekä puolustaa teollisuutta ja työntekijöitä”, tarvitaan laaja joukko toimenpiteitä, joilla edistetään vähäpäästöistä liikkuvuutta, muun muassa rahoitustukea, jos markkinaolosuhteet eivät tarjoa riittävästi kannustimia.
- (20) Komissio korosti 17 päivänä toukokuuta 2018 antamassaan tiedonannossa ”Kestävä liikkuvuus Euroopassa: turvallinen, verkottunut ja puhdas liikenne”, että ajoneuvojen automatisoinnin ja kehittyneiden yhteysjärjestelmien ansiosta ajoneuvoista tulee turvallisempia ja helpommin yhteiskäyttöön soveltuvia ja ne ovat paremmin kaikkien saatavilla, myös esimerkiksi vanhusten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden, jotka nykyisin voivat olla liikkuvuuspalvelujen saavuttamattomissa. Samassa yhteydessä komissio esitti myös teliikenneturvallisuutta koskevan EU:n strategisen toimintasuunnitelman ja ehdotti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2008/96/EY⁽¹⁰⁾ tarkistusta.
- (21) Jotta liikennehankkeiden toteuttamista voidaan tehostaa verkon vähemmän kehittyneissä osissa, Verkkojen Eurooppa -välineeseen olisi siirrettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1058⁽¹¹⁾ säännellyn koheesiorahaston koheesiorahastomäärärahoja liikennehankkeiden rahoittamiseksi jäsenvaltioissa, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta. Alkuvaiheessa, joka koskee siirrettävän määrärahan 70 prosentin osuutta, rahoituskelpoisille hankkeille myönnettävän määrärahan olisi noudatettava koheesiorahaston kansallista määrärahajakoa. Loput 30 prosenttia siirrettävästä määrärahasta olisi jaettava kilpailupohjalta suurimmalle mahdolliselle määrälle rajatylittävien ja puuttuvien yhteyksien luomista koskeville hankkeille jäsenvaltioissa, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta. Jäsenvaltioita olisi kohdeltava yhdenvertaisesti, ja pysyvistä maantieteellisistä haavoittuvuuksista johtuvat haitat olisi otettava asianmukaisesti huomioon. Komission olisi tuettava koheesiorahastosta saatavaan rahoitukseen oikeutettuja jäsenvaltioita niiden pyrkiessä kehittämään asianmukaisia tukikelpoisten hankkeiden sarjoja, erityisesti parantamalla asianomaisten julkishallintojen institutionaalisia valmiuksia.
- (22) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 21 päivänä heinäkuuta 2020 antamissaan päätelmissä, että laajemmassa monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 yhteydessä 1 384 000 000 euroa (vuoden 2018 hintoina) Verkkojen Eurooppa -välineestä käytetään koheesiomaiden väliltä puuttuvien keskeisten rajatylittävien rautatieyhteyksien rakentamiseen sisämarkkinoiden toiminnan tukemiseksi ja että tähän määrään on sovellettava siirtoa koheesiorahastosta Verkkojen Eurooppa -välineeseen koskevia yhteisrahoitussääntöjä.
- (23) Yhteistä tiedonantoa ”Sotilaallisen liikkuvuuden parantaminen Euroopan unionissa”, joka annettiin 10 päivänä marraskuuta 2017, seurasi 28 päivänä maaliskuuta 2018 annettu sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelmaa koskeva yhteinen tiedonanto, jossa korostettiin, että liikenneinfrastruktuuripolitiikka tarjoaa hyvän tilaisuuden parantaa synergioita puolustustarpeiden ja TEN-T-verkon välillä siten, että yleistavoitteena on parantaa sotilaallista liikkuvuutta kaikkialla unionissa ottaen huomioon maantieteellinen tasapaino ja potentiaaliset hyödyt pelastuspalvelun kannalta. Sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelman mukaisesti neuvosto käsittelee ja

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/94/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta (EUVL L 307, 28.10.2014, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/96/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta (EUVL L 319, 29.11.2008, s. 59).

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60).

hyväksyi vuonna 2018 liikenneinfrastruktuuriin liittyvät sotilaalliset vaatimukset, ja vuonna 2019 komission yksiköt määrittivät kaksoiskäyttöön soveltuvat TEN-T-verkon osat, mukaan lukien nykyiseen infrastruktuuriin tarvittavat parannukset. Unionin rahoitus kaksoiskäyttöhankeille olisi toteutettava Verkkojen Eurooppa -välineen kautta työohjelmilla, joissa otetaan huomioon sovellettavat vaatimukset sellaisina kuin ne vahvistetaan sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelman yhteydessä sekä muiden alustavien luetteloiden yhteydessä, jotka koskevat jäsenvaltioiden kyseisen toimintasuunnitelman mukaisesti yksilöimiä ensisijaisia hankkeita.

- (24) TEN-T-suuntaviivoissa todetaan, että kattava verkko takaa pääsyn ja yhteydet kaikille unionin saarille ja alueille, syrjäiset ja syrjäisimmät alueet mukaan lukien. Komissio toi lisäksi esiin 24 päivänä lokakuuta 2017 antamassaan tiedonannossa ”Vahvempi ja uudistettu strateginen kumppanuus EU:n syrjäisimpien alueiden kanssa” syrjäisimpien alueiden erityisiä liikenteeseen, energiaan ja digitaalialaan liittyviä tarpeita ja korosti, että näihin tarpeisiin vastaamiseksi tarvitaan asianmukaista unionin rahoitusta, myös Verkkojen Eurooppa -välineestä, siten, että sovelletaan enintään 70 prosentin yhteisrahoitusosuuksia.
- (25) Ottaen huomioon merkittävät investointitarpeet, jotka on täytettävä, jotta voidaan edetä kohti koko TEN-T-ydinverkon toteuttamista vuoteen 2030 mennessä (arviolta 350 miljardia euroa vuosina 2021–2027) ja kattavan TEN-T-verkon toteuttamista vuoteen 2050 mennessä, sekä hiilestä irtautumisen, digitalisaation ja kaupunkiliikenteen vaatimat investoinnit (arviolta 700 miljardia euroa vuosina 2021–2027) on syytä varmistaa unionin eri rahoitusohjelmien ja -välineiden mahdollisimman tehokas käyttö ja siten maksimoida unionin tukemien investointien lisäarvo. Tämä olisi saavutettavissa virtaviivaistamalla investointiprosessi ja vahvistamalla näkyvyyttä liikenteen hankejakumossa sekä johdonmukaisuutta kaikissa unionin tukiohjelmissä, erityisesti Verkkojen Eurooppa -välineessä, Euroopan aluekehitysrahastossa (EAKR), koheesiorahastossa ja InvestEU-ohjelmassa. Tarvittaessa olisi erityisesti otettava huomioon mahdollistavat edellytykset, jotka luetellaan asetuksen (EU) 2021/1060 liitteessä IV.
- (26) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 347/2013 ⁽¹²⁾ yksilöidään Euroopan laajuiset ensisijaiset energiainfrastruktuurit, jotka on toteutettava unionin energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi, yksilöidään yhteistä etua koskevia hankkeita, jotka ovat tarpeen näiden ensisijaisten infrastruktuurien toteuttamiseksi, sekä säädetään lupien myöntämisestä, julkisen sektorin osallistumista ja sääntelyä koskevista toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on nopeuttaa ja/tai helpottaa tällaisten hankkeiden toteuttamista, mukaan lukien perusteet, joilla määritetään näiden hankkeiden kelpoisuus saada unionin rahoitustukea. Yhteistä etua koskevien hankkeiden yksilöinnissä mainitun asetuksen mukaisesti noudatetaan edelleen energiatehokkuus etusijalle -periaatetta siten, että hankkeiden arvioinnissa käytetään energian kysyntää koskevia skenaarioita, jotka ovat täysin unionin energia- ja ilmastotavoitteiden mukaisia.
- (27) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2018/2001 ⁽¹³⁾ painotetaan tarvetta luoda puitteet, jotka mahdollistavat unionin varojen tehostetun käytön. Erityisesti mainitaan toimet uusiutuvaa energiaa koskevan rajatylittävän yhteistyön tukemiseksi.
- (28) Vaikka verkkoinfrastruktuurin täydentäminen onkin edelleen ensisijaista uusiutuvaa energiaa koskevassa kehitystyössä, uusiutuvaa energiaa koskevan rajatylittävän yhteistyön mukaan ottaminen ja sellaisen älykkään ja tehokkaan energijärjestelmän kehittäminen, mukaan lukien varastointia ja kysynnänohjausta koskevat ratkaisut, jotka auttavat tasapainottamaan verkkoa, vastaavat ”Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille” -paketin yhteydessä maksuttua toimintatapaa, jossa tarkoituksena on yhteisvastuullisesti sekä hiilestä irtautumisen kunnianhimoisten pitkän aikavälin tavoitteiden myötä muuttunut toimintapoliittinen ympäristö huomioon ottaen saavuttaa uusiutuvaa energiaa koskeva kunnianhimoisen tavoite vuoteen 2030 mennessä oikeudenmukaisen ja asianmukaisen siirtymän varmistamiseksi.
- (29) Innovatiivinen infrastruktuuritekniikka, joka mahdollistaa siirtymisen vähäpäästöisiin energia- ja liikkuvuusjärjestelmiin ja auttaa parantamaan toimitusvarmuutta, samalla kun pyritään lisäämään unionin energiaomavaraisuutta, on välttämätön unionin hiilestä irtautumisen tavoitteiden kannalta. Komissio painotti 23 päivänä marraskuuta 2017 antamassaan tiedonannossa Euroopan energiaverkkojen vahvistamisesta erityisesti, että koska uusiutuvien energialähteiden on määrä muodostaa puolet sähköntuotannosta vuoteen 2030 mennessä, sähkön roolin vahvistuminen edistää entistä enemmän hiilestä irtautumista tähän asti fossiilisten polttoaineiden hallitsemilla aloilla, kuten liikenteessä, teollisuudessa, lämmityksessä ja jäädytyksessä, ja että Euroopan laajuisen

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 347/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, Euroopan laajuisen energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta sekä asetusten (EY) N:o 713/2009, (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 muuttamisesta (EUVL L 115, 25.4.2013, s. 39).

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

energiainfrastruktuurin politiikassa pitää näin ollen keskittyä sähkön yhteenliitännöihin, sähkön varastointiin, älykkäitä verkkoja koskeviin hankkeisiin ja kaasuinfrastruktuuriin tehtäviin investointeihin. Unionin hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden, sisämarkkinoiden yhdentymisen ja toimitusvarmuuden tukemiseksi olisi harkittava vakavasti ja käsiteltävä ensisijaisina sellaisia teknologioita ja hankkeita, joilla edistetään siirtymistä vähäpäästöiseen talouteen. Komission tavoitteena on lisätä Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettavia hankkeita, jotka koskevat rajatylittäviä älykkäitä verkkoja ja innovatiivista varastointia sekä hiilidioksidin siirtoa.

- (30) Uusiutuvan energian alan rajatylittävillä hankkeilla on määrä mahdollistaa se, että uusiutuvat energialähteet otetaan kustannustehokkaasti käyttöön unionissa, saavutetaan direktiivin (EU) 2018/2001 3 artiklassa tarkoitettu unionin sitova tavoite, jonka mukaan vähintään 32 prosenttia energiasta saadaan vuonna 2030 uusiutuvista energialähteistä, ja edistetään innovatiivisten uusiutuvan energian teknologioiden strategista käyttöönottoa. Hyviä esimerkkejä tukielteisistä teknologioista ovat uusiutuvan energian tuottaminen maa- ja merituulivoimalla, aurinkoenergialla, kestäväällä biomassalla, valtamerienergialla, geotermisellä energialla tai näiden yhdistelmillä sekä näiden yhdistäminen verkkoon ja muut tähän liittyvät tekijät, kuten varastointi- ja muuntolaitokset. Tukieltoiset toimet eivät rajoitu ainoastaan sähkön alalle, ja niihin voi sisältyä muita energiantantajia ja mahdollista alojen yhteenliittämistä esimerkiksi lämmityksen ja jäähdytyksen, sähkö-kaasu-muuntamisen, varastoinnin ja kuljetuksen alojen kanssa. Tämä luettelo ei ole tyhjenteävä, jotta joustavuus voidaan varmistaa teknologian kehittyessä. Mainituissa hankkeissa yhteistyössä toimivien jäsenvaltioiden ei välttämättä tarvitse olla fyysisesti yhteydessä toisiinsa. Hankkeet voivat sijaita ainoastaan yhden hankkeeseen osallistuvan jäsenvaltion alueella, kunhan tämän asetuksen liitteessä olevan IV osan yleiset perusteet täyttyvät.
- (31) Jotta rajatylittävää yhteistyötä uusiutuvan energian alalla ja hankkeiden menestymistä markkinoilla voidaan tukea, komission olisi helpotettava rajatylittävien hankkeiden kehittämistä uusiutuvan energian alalla. Uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden menestymisen markkinoilla ollessa riittämätöntä uusiutuvan energian alan rajatylittävälle hankkeille tarkoitettua käyttämättömät määrärahat olisi käytettävä energia-alalla Euroopan laajuisten energiaverkkojen tavoitteiden saavuttamiseen asetuksen (EU) N:o 347/2013 mukaisesti yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyvien toimien osalta, ennen kuin harkitaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999⁽¹⁴⁾ nojalla perustetun unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismin mahdollista käyttöä.
- (32) On tarpeen tukea älykkäitä verkkoja koskevia hankkeita, joihin on integroitu sähkön tuotanto, jakelu tai kulutus käyttämällä reaaliaikaista järjestelmänhallintaa ja vaikuttamalla rajatylittäviin energiavirtoihin. Tuessa, jota Verkkojen Eurooppa -välineestä annetaan tällaisille hankkeille, olisi myös otettava huomioon älyverkkojen keskeinen merkitys energiakäanteessä, ja tuen olisi autettava poistamaan rahoitusvajeet, jotka nyt jarruttavat investointeja älyverkkoteknologian laajamittaiseen käyttöön.
- (33) Unionin tuen myöntämisessä erityistä huomiota olisi kiinnitettävä energian rajatylittäviin yhteenliitännöihin, myös niihin yhteenliitännöihin, jotka ovat välttämättömiä, jotta voidaan saavuttaa asetuksessa (EU) 2018/1999 asetettu tavoite, jonka mukaan sähköverkkojen yhteenliitännästä on vuonna 2020 vähintään 10 prosenttia ja vuonna 2030 vähintään 15 prosenttia. Sähkön rajayhdysjohtojen käyttöönotto on ratkaisevaa markkinaintegraation ja energiaeristyksen lopettamisen kannalta, sillä niiden avulla järjestelmään saadaan sisällytettyä enemmän uusiutuvia energialähteitä ja tällä tavoin hyödytään niiden erilaisista kysynnän ja uusiutuvan energian tarjonnan valikoimista sekä merituulivoimaverkoista ja älykkäistä verkoista ja integroidaan kaikki maat likvideihin ja kilpailukykyisiin energiemarkkinoihin.
- (34) Digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamiseen tarvitaan digitaalisten yhteyksien infrastruktuuria. Unionin teollisuuden digitalisaatio sekä liikenteen, energian, terveydenhuollon ja julkishallinnon kaltaisten alojen uudenaikaistaminen riippuvat luotettavien ja edullisten suuren ja erittäin suuren kapasiteetin verkkoyhteyksien yleisestä saatavuudesta. Digitaalisista yhteyksistä on tullut yksi ratkaisevista tekijöistä, joilla kavennetaan taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja sekä tuetaan paikallistalouksien uudenaikaistamista ja taloudellisen

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).

toiminnan monipuolistamista. Verkkojen Eurooppa -välineen tuki digitaalisten yhteyksien infrastruktuuria koskeville toimille olisi suhteutettava tällaisen infrastruktuurin kasvavaan merkitykseen talouden ja koko yhteiskunnan kannalta. Sen vuoksi on tarpeen säätää yhteistä etua koskevista digitaalisten yhteyksien infrastruktuurihankkeista, jotka ovat tarpeen unionin digitaalisten sisämarkkinoiden tavoitteiden saavuttamiseksi, ja kumota Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 283/2014 ⁽¹⁵⁾.

- (35) Komissio esittää 14 päivänä syyskuuta 2016 antamassaan tiedonannossa ”Verkkoyhteydet kilpailukykyisillä digitaalisilla sisämarkkinoilla – Kohti eurooppalaista gigabittiyhteiskuntaa”, jäljempänä ’gigabittiyhteiskuntastrategia’ vuoteen 2025 ulottuvat strategiset tavoitteet digitaalisiin yhteyksiin investoimisen optimoimiseksi. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 ⁽¹⁶⁾ tavoitteena on muun muassa luoda sääntely-ympäristö, joka luo kannustimia yksityisille investoinneille digitaalisiin yhteyksiin. On kuitenkin selvää, että verkkojen rakentamisesta ei monilla alueilla kautta unionin tule kaupallisesti kannattavaa. Syitä tähän ovat esimerkiksi syrjäinen sijainti ja alueelliset tai maantieteelliset erityispiirteet, alhainen väestötiheys ja monet erilaiset sosioekonomiset tekijät. Tähän asiaan olisi tämän vuoksi kiinnitettävä pikaisesti enemmän huomiota. Sen vuoksi Verkkojen Eurooppa -välinettä olisi mukautettava näiden gigabittiyhteiskuntastrategiassa esitettyjen strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi, joilla pyritään osaltaan tasoittamaan maaseutu- ja kaupunkialueiden välisiä eroja ja täydentämään tukea, jota myönnetään erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon muista ohjelmista, erityisesti EAKR:sta ja koheesiorahastosta sekä InvestEU-ohjelmasta.
- (36) Kaikki internetiin yhteydessä olevat digitaalisten yhteyksien verkot ovat pääasiassa niiden mahdollistamien sovellusten ja palvelujen toiminnan vuoksi lähtökohtaisesti Euroopan laajuisia. Verkkojen Eurooppa -välineen kautta annettavan tuen osalta etusijalle olisi kuitenkin asetettava toimet, joilla odotetaan olevan eniten vaikutusta digitaalisiin sisämarkkinoihin – esimerkiksi koska niissä noudatetaan gigabittiyhteiskuntastrategian tavoitteita – sekä talouden ja yhteiskunnan digitalisaatiokehitykseen, ottaen huomioon todetut markkinoiden toimintapuuheet ja täytäntöönpanon esteet.
- (37) Koulut, yliopistot, kirjastot ja paikalliset, alueelliset tai kansalliset hallintoelimet, keskeiset julkisten palvelujen tarjoajat, sairaalat ja terveyskeskukset, liikenteen solmukohtat ja laajasti digitalisoituneet yritykset ovat tahoja ja paikkoja, jotka voivat edistää merkittävää sosioekonomista kehitystä alueilla, joilla ne sijaitsevat, mukaan lukien maaseutualueet ja harvaan asutut alueet. Tällaisten sosioekonomisten vaikuttajien on tarpeen olla gigabittiyhteyksien eturintamassa, jotta unionin kotitalouksille, yrityksille ja paikallisyhteisöille voidaan turvata parhaat mahdolliset palvelut ja sovellukset. Verkkojen Eurooppa -välineestä olisi tuettava gigabittiyhteyksien tarjontaan kykenevien erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös 5G-järjestelmän ja muiden kehittyneiden yhteysjärjestelmien, saatavuutta näille sosioekonomisille vaikuttajille, jotta voidaan maksimoida niiden positiiviset vaikutukset talouteen ja yhteiskuntaan laajemminkin niiden alueilla, myös tuottamalla lisää käyttäjien taholta tulevaa kysyntää yhteyksille ja palveluille.
- (38) Ilman yhteyksiä olevat alueet kaikkialla unionissa muodostavat hidasteita ja hyödyntämättä jäävää potentiaalia digitaalisille sisämarkkinoille. Korkealaatuiset internetyhteydet voivat useimmilla maaseutu- ja syrjäisillä alueilla olla olennaisessa asemassa, kun pyritään estämään digitaalisen kuilun syntymistä, eristyneisyyttä ja väestökatoa, sillä yhteyksien avulla voidaan vähentää sekä tavaroiden että palvelujen toimittamiskustannuksia ja jossakin määrin kompensoida syrjäistä sijaintia. Korkealaatuiset internetyhteydet ovat välttämättömiä uusien taloudellisten mahdollisuuksien kannalta, jollaisia ovat esimerkiksi täsmäviljely tai biotalouden kehittäminen maaseutualueilla. Verkkojen Eurooppa -välineellä olisi edistettävä erittäin suuren kapasiteetin kiinteiden tai langattomien yhteyksien tarjoamista kaikille unionin kotitalouksille sekä maaseudulla että kaupungeissa ja keskityttävä sellaisiin yhteyksiin, joiden osalta on havaittu markkinoiden toimintapuuhteita, joita voidaan käsitellä matalan intensiteetin avustuksilla. Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen toimien synergiat olisi maksimoitava ottaen asianmukaisesti huomioon sosioekonomisten vaikuttajien määrä tietyllä alueella ja verkon kattavuuden luomiseen tarvittavan rahoituksen määrä. Lisäksi Verkkojen Eurooppa -välineellä olisi tavoiteltava verkon kattavuutta kaikkien kotitalouksien ja alueiden osalta, sillä puuttuminen jo rakennetun alueen katveisiin myöhemmin ei ole taloudellisesti järkevää.

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 283/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, Euroopan laajuisia verkkoja televiestintäinfrastruktuurien alalla koskevista suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1336/97/EY kumoamisesta (EUVL L 86, 21.3.2014, s. 14).

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

- (39) WiFi4EU-aloitteen hyvien tulosten pohjalta Verkkojen Eurooppa -välineessä olisi lisäksi jatkettava tukea maksuttomien, luotettavien ja laadukkaiden paikallisten langattomien yhteyksien tarjoamiseen paikallisissa julkisen elämän keskuksissa, mukaan lukien julkisen palvelun tehtävää suorittavat yhteisöt, kuten viranomaiset ja julkisten palvelujen tarjoajat, sekä yleisölle avoimet ulkotilat. Näin voidaan edistää unionin digitaalista visiota paikallisyhteisöissä.
- (40) Digitaalinen infrastruktuuri on innovoinnin tärkeä lähtökohta. Jotta Verkkojen Eurooppa -välineen vaikutus voitaisiin maksimoida, sen olisi keskityttävä digitaalisen infrastruktuurin rahoittamiseen. Yksittäiset digitaaliset palvelut ja sovellukset, kuten ne, joissa käytetään erilaisia hajautetun tilikirjan teknologioita (lokkoketjuteknologioita) tai sovelletaan tekoälyä, olisi sen vuoksi jätettävä Verkkojen Eurooppa -välineen soveltamisalan ulkopuolelle ja niitä olisi sen sijaan käsiteltävä tarvittaessa muissa välineissä, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/694⁽¹⁷⁾ perustetussa Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa. On myös tärkeää maksimoida eri ohjelmien väliset synergiat.
- (41) Nyt ennakoitaan jo seuraavan sukupolven digitaalisia palveluja, kuten esineiden internetin palvelut ja digitaalisovellukset, joiden odotetaan tuottavan merkittäviä hyötyjä monille eri aloille ja koko yhteiskunnalle. Niiden elinkelpoisuus vaatii 5G-järjestelmien keskeytymätöntä rajatylittävää kattavuutta erityisesti, jotta käyttäjät ja esineet voivat säilyttää yhteydet myös liikkuaessaan paikasta toiseen. 5G:n käyttöönoton kustannusten jakamista kyseisten alojen välillä ei ole kuitenkaan vielä selkiytetty, ja kaupalliseen käyttöönottoon liittyy joillakin keskeisillä aloilla hyvin suuria riskejä. Maantieliikennekäytävien ja junayhteyksien odotetaan olevan merkitykseltään keskeisiä verkottuneen liikkuvuuden uusien sovellusten ensimmäisessä vaiheessa. Sen vuoksi niitä pidetään Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitettavina olennaisen tärkeinä rajatylittävinä hankkeina.
- (42) Sähköisen viestinnän runkoverkkojen käyttöönotto – myös merenalaisilla runkokaapeilla, jotka yhdistävät Euroopan alueet kolmansiin maihin toisilla mantereilla taikka Euroopan saaret, syrjäisimmät alueet tai merentakaiset maat ja alueet toisiinsa, myös unionin aluevesien ja jäsenvaltioiden talousvyöhykkeiden kautta – on tarpeen, jotta tällaisen elintärkeän infrastruktuurin vikasietoisuus voidaan turvata, lisätä unionin digitaalisten verkkojen kapasiteettia ja häiriönsietokykyä ja myötävaikuttaa alueelliseen yhteenkuuluvuuteen. Usein tällaiset hankkeet eivät kuitenkaan ole kaupallisesti kannattavia ilman julkista tukea. Tukea olisi lisäksi tarjottava eurooppalaisten suurteholaskennan resurssien täydentämiseen riittäväillä terabittikapasiteetin yhteyksillä.
- (43) Yhteistä etua koskevia digitaalisten yhteyksien infrastruktuurihankkeita edistävissä toimissa olisi hyödynnettävä parasta käytettävissä olevaa ja kuhunkin hankkeeseen parhaiten sopivaa teknologiaa, joka tarjoaa parhaan huipputechnologioiden välisen tasapainon tiedonsiirtokapasiteetin, siirron turvallisuuden, verkon häiriönsietokyvyn ja kustannustehokkuuden suhteen. Ne olisi priorisoitava työohjelmilla, joissa otetaan huomioon tässä asetuksessa säädetyt perusteet. Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon voi sisältyä passiivista infrastruktuuria sosioekonomisten ja ympäristöhyötyjen maksimoimiseksi. Toimien priorisoinnissa olisi otettava huomioon myös yhteyksien mahdolliset positiiviset laajentumisvaikutukset, esimerkiksi jos hanke toteutuksaan voi parantaa tulevaa rakentamista koskevaa liiketoimintamallia, joka johtaa verkon kattavuuden laajentamiseen alueille tai väestönsiini alueilla, joilla yhteyksiä ei aikaisemmin ole ollut.
- (44) Unioni on kehittänyt omaa satelliittiperusteista paikannus-, navigointi- ja ajanmääritysteknologiaansa (Galileo- ja EGNOS-ohjelmat) ja myös oman maanseuranta- ja valvontaohjelmansa (Copernicus). Galileo- ja EGNOS-ohjelmat sekä Copernicus-ohjelma tarjoavat kehittyneitä palveluja, jotka tuottavat merkittäviä taloudellisia hyötyjä julkisen ja yksityisen sektorin käyttäjille. Sen vuoksi kaikkien Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitettavien liikenteen, energian tai digitaalitalouden infrastruktuurien, joissa käytetään paikannus-, navigointi- ja ajanmääritys- tai maanseurantapalveluja, olisi oltava teknisesti yhteensopivia kyseisten ohjelmien kanssa.

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/694, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta (EUVL L 166, 11.5.2021, s. 1).

- (45) Myönteiset tulokset ensimmäisestä nykyisen ohjelman vuonna 2017 käynnistetystä hakukierroksesta, jossa oli kyse rahoituksen yhdistämisestä, osoittivat olevan hyödyllistä ja lisäarvoa tuottavaa yhdistää unionin avustuksia rahoitukseen Euroopan investointipankista, kansallisista kehityspankeista tai muista kehitysrahoituslaitoksista tai julkisista rahoituslaitoksista sekä yksityisen sektorin rahoituslaitoksista ja yksityisen sektorin sijoittajilta, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet mukaan lukien. Rahoituksen yhdistämisen pitäisi houkuttaa yksityisiä investointeja ja tuottaa vipuvaikutusta julkisen sektorin kokonaisrahoitusosuuden käytölle InvestEU-ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Sen vuoksi Verkkojen Eurooppa -välineestä olisi edelleenkin tuettava toimia, joita voidaan rahoittaa unionin tuen yhdistämisellä muihin rahoituslähteisiin.
- (46) Liikennealalla rahoitusta yhdistävien toimien osuus saisi olla enintään 10 prosenttia tähän tarkoitukseen tämän monivuotisen rahoituskehityksen 2020–2027 otsakkeen 1(2) mukaisista määrärahoista. Olisi oltava mahdollista käyttää rahoitusta yhdistäviä toimia erityisesti toimiin, jotka liittyvät älykkääseen, yhteentoimivaan, kestäväan, osallistavaan, esteettömään, turvalliseen ja turvattuun liikkuvuuteen.
- (47) Verkkojen Eurooppa -välineen toimintapolitiisiin tavoitteisiin pyrittäessä on hyödynnettävä myös InvestEU-ohjelman politiikka-alueisiin kuuluvia rahoitusvälineitä ja talousarviotakuuta. Verkkojen Eurooppa -välineen toimilla olisi edistettävä investointeja käsittelemällä markkinoiden toimintapuuotteita tai optimaalista heikompia investointitilanteita, oikeasuhteisesti ja välttämällä päällekkäisyyttä yksityisen rahoituksen kanssa tai sen syrjäyttämistä, erityisesti silloin, kun toimet eivät ole kaupallisesti kannattavia mutta niillä on selkeää unionin lisäarvoa.
- (48) Innovaatiosyklin integroidun kehittämisen edistämiseksi on tarpeen varmistaa unionin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmien yhteydessä kehitettyjen innovatiivisten ratkaisujen ja Verkkojen Eurooppa -välineen tuella toteutettujen innovatiivisten ratkaisujen välinen täydentävyys. Tätä varten synergialla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/695⁽¹⁸⁾ perustetun Horisontti Eurooppa -puiteohjelman kanssa on varmistettava, että liikennealan, energia-alan ja digitaalialan tutkimus- ja innovointitarpeet unionissa määritetään ja vahvistetaan Horisontti Eurooppa -puiteohjelman strategisen suunnitteluprosessin aikana. Lisäksi synergialla Horisontti Eurooppa -puiteohjelman kanssa on varmistettava, että Verkkojen Eurooppa -välineellä tuetaan innovatiivisten teknologioiden ja ratkaisujen – erityisesti Horisontti Eurooppa -puiteohjelman avulla saavutettujen ratkaisujen – laajamittaista käyttöönottoa ja yleistymistä liikenteen, energian ja digitaalitalouden infrastruktuurien aloilla. Synergialla Horisontti Eurooppa -puiteohjelman kanssa on niin ikään varmistettava, että Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ja Verkkojen Eurooppa -välineen välistä tietojen ja datan vaihtamista helpotetaan esimerkiksi nostamalla puiteohjelmasta esiin teknologioita, jotka ovat pitkälti valmiita markkinoille ja joiden käyttöönottoa voidaan viedä eteenpäin Verkkojen Eurooppa -välineen avulla.
- (49) Verkkojen Eurooppa -välineen kesto olisi yhtenäistettävä monivuotisen rahoituskehityksen keston kanssa. Tässä asetuksessa olisi vahvistettava koko ohjelmakauden 2021–2027 rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentti ja neuvosto pitävät ensisijaisena rahoitusohjeenaan vuotuisessa talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi, 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen⁽¹⁹⁾ 18 kohdan mukaisesti.
- (50) Unionin tasolla talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso on se kehys, jossa kansallisten uudistusten painopisteet määritellään ja niiden toteutumista seurataan. Jäsenvaltiot laativat omat kansalliset monivuotiset investointistrategiansa, joilla tuetaan näiden ensisijaisten uudistusten toteuttamista. Näissä vuosittain kansallisten uudistusohjelmien rinnalla esitettävissä strategioissa hahmotellaan ja koordinoidaan ensisijaisia investointihankkeita,

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1).

⁽¹⁹⁾ EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 28.

joita tuetaan kansallisella tai unionin rahoituksella tai molemmilla. Niillä olisi voitava myös varmistaa unionin rahoituksen johdonmukainen käyttö ja erityisesti EAKR:sta ja koheesiorahastosta, Euroopan investointien vakautusjärjestelystä, InvestEU-ohjelmasta ja Verkkojen Eurooppa -välineestä, tapauksen mukaan, osoitettavalla rahoitustuella aikaan saatavan lisäarvon maksimointi. Rahoitustukea olisi myös tapauksen mukaan käytettävä tavalla, joka on yhdenmukainen unionin ja kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien kanssa.

- (51) Euroopan parlamentin ja neuvoston SEUT 322 artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä sovelletaan tähän asetukseen. Näissä varainhoitoasetukseen sisältyvissä säännöissä vahvistetaan varsinkin menettely, joka koskee talousarvion laatimista ja toteuttamista käyttäen avustuksia, palkintoja, hankintoja ja välillistä toteutusta, sekä säädetään taloushallinnon henkilöstön toiminnan valvonnasta. SEUT 322 artiklan nojalla hyväksyttäviin sääntöihin sisältyy myös yleinen ehdollisuusjärjestelmä unionin talousarvion suojaamiseksi.
- (52) Tämän asetuksen mukaiset rahoitustyytit ja toteuttamismenetelmät olisi valittava sen perusteella, miten niillä voidaan saavuttaa toiminnan erityistavoitteet ja saada tuloksia, kun otetaan huomioon erityisesti tarkastusten kustannukset, hallinnollinen rasitus ja noudattamatta jättämisen ennakoitu riski. Valintoja tehtäessä olisi harkittava varainhoitoasetuksen 125 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kertakorvausten, kiinteiden määrien ja yksikkökustannusten käyttämistä sekä rahoitusta, joka ei perustu toimien kustannuksiin.
- (53) Unioniin sijoittautuneiden oikeussubjektien olisi mahdollisuuksien mukaan voitava vastavuoroisuuden pohjalta osallistua Verkkojen Eurooppa -välineeseen osallistuvien kolmansien maiden vastaaviin ohjelmiin.
- (54) Kolmannet maat, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, voivat osallistua unionin ohjelmiin Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa ⁽²⁰⁾, jäljempänä 'ETA-sopimus', vahvistetuissa yhteistyön puitteissa. Kyseisessä sopimuksessa määrätään ohjelmien toteuttamisesta kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyllä päätöksellä. Kolmansien maiden osallistuminen voi perustua myös muihin oikeudellisiin välineisiin. Tähän asetukseen olisi sisällytettävä erityinen säännös, jolla vaaditaan kolmansia maita antamaan toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, Euroopan petostentorjuntavirastolle, jäljempänä 'OLAF', ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti.
- (55) Tuen myöntämistä koskevat säännöt vahvistetaan varainhoitoasetuksessa. Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettavien toimien erityisluonteen huomioon ottamiseksi ja jotta yhdenmukainen toteutus voidaan varmistaa Verkkojen Eurooppa -välineen kattamilla aloilla, on tarpeen säätää tukikelpoisuus- ja myöntämisperusteita koskevista lisätiedoista. Toimien valinnassa ja rahoituksessa olisi noudatettava ainoastaan tässä asetuksessa ja varainhoitoasetuksessa säädettyjä edellytyksiä. Työohjelmissa olisi voitava määrätä yksinkertaistetuista menettelyistä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta varainhoitoasetuksen soveltamista.
- (56) Varainhoitoasetuksen mukaisesti valinta- ja myöntämisperusteet vahvistetaan työohjelmissa. Liikennealalla hankkeen laatua ja merkityksellisyyttä olisi myös arvioitava ottaen huomioon sen odotettu vaikutus eurooppalaiseen yhteenliitettävyyteen, esteettömyysvaatimusten mukaisuus ja tulevia kunnossapitotarpeita koskeva strategia.
- (57) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ⁽²¹⁾, neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95 ⁽²²⁾, (Euratom, EY) N:o 2185/96 ⁽²³⁾ ja (EU) 2017/1939 ⁽²⁴⁾ mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien, petokset mukaan luettuina, ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintään ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määräämiseen

⁽²⁰⁾ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²²⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽²³⁾ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽²⁴⁾ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

liittyvät toimenpiteet. Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on valtuudet erityisesti asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 mukaisesti tehdä hallinnollisia tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia unionin taloudellisia etuja vahingoittavia petoksia ja muita rikoksia, sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371⁽²⁵⁾ mukaisesti. Unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on varainhoitoasetuksen mukaisesti toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön, EPPOlle tarvittavat oikeudet ja valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

- (58) Neuvoston päätöksen 2013/755/EU⁽²⁶⁾ nojalla merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat saada rahoitusta Verkkojen Eurooppa -välineen sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa.
- (59) Unionin olisi pyrittävä johdonmukaisuuteen ja synergiaan unionin ulkoisia politiikkoja koskevien ohjelmien kanssa, mukaan lukien komission 6 päivänä helmikuuta 2018 antaman tiedonannon ”Uskottavat jäsenyysnäkömät ja EU:n tehostettu sitoumus Länsi-Balkanin maille” mukaisesti annettuihin sitoumuksiin perustuva liittymistä valmisteleva tuki.
- (60) Kun kolmannet maat tai kolmansiin maihin sijoittautuneet yhteisöt osallistuvat yhteistä etua koskevia hankkeita tai uusiutuvan energian alan rajatylittäviä hankkeita edistäviin toimiin, rahoitustukea olisi oltava saatavilla vain, jos se on välttämätöntä näiden hankkeiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Kun yksi tai useampi jäsenvaltio ja kolmas maa (mukaan luettuna energiayhteisön maat) tekevät yhteistyötä uusiutuvan energian alan rajatylittävässä hankkeessa, niiden olisi noudatettava direktiivissä (EU) 2018/2001 säädetyt edellytyksiä, joissa vaaditaan fyysisistä yhteyttä unioniin.
- (61) Komissio toteaa 3 päivänä lokakuuta 2017 antamassaan tiedonannossa ”Julkiset hankinnat toimiviksi Euroopassa ja Euroopan hyväksi”, että unionin julkisten hankintojen markkinat ovat maailman avoimimmat, mutta unionin yritykset eivät aina pääse vastavuoroisesti muiden maiden julkisten hankintojen markkinoille. Verkkojen Eurooppa -välineen edunsaajien olisi siksi hyödynnettävä täysimääräisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU⁽²⁷⁾ tarjoamia mahdollisuuksia strategisiin hankintoihin.
- (62) Paremasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen⁽²⁸⁾ 22 ja 23 kohdan nojalla Verkkojen Eurooppa -välinettä olisi arvioitava esimerkiksi ilmastonseurantaa koskevien erityisten seurantavaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella välttämättä erityisesti jäsenvaltioille aiheutuvaa hallinnollista rasitusta ja ylisääntelyä. Kyseisiin vaatimuksiin olisi tarvittaessa sisällyttävä mitattavissa olevia indikaattoreita, joiden perusteella arvioidaan Verkkojen Eurooppa -välineen käytännön vaikutuksia. Komission olisi tehtävä arviointia ja tiedotettava niiden tuloksista Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle arvioidakseen rahoituksen vaikuttavuutta ja tehokkuutta ja sen vaikutusta Verkkojen Eurooppa -välineen yleistavoitteisiin sekä tehtävä tarpeen mukaan mukautuksia.
- (63) Olisi toteutettava avoimia, vastuuvellollisuuteen perustuvia ja asianmukaisia seuranta- ja raportointitoimenpiteitä, joihin sisältyy mitattavissa olevia indikaattoreita ja joiden avulla voidaan arvioida Verkkojen Eurooppa -välineen edistymistä tässä asetuksessa säädetyjen yleisten ja erityistavoitteiden saavuttamisessa ja raportoida siitä. Kyseisillä toimenpiteillä olisi myös varmistettava, että Verkkojen Eurooppa -välineellä saavutettavat tulokset tunnustetaan. Tällä tulosraportointijärjestelmällä olisi varmistettava, että Verkkojen Eurooppa -välineen toteutuksen ja tulosten

⁽²⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²⁶⁾ Neuvoston päätös 2013/755/EU, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, merentakaisien maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin (MMA-assosiaatiopäätös) (EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1).

⁽²⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁽²⁸⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

seurannassa käytettävät tiedot soveltuvat aikaansaadun edistymisen ja kohdattujen ongelmien perusteelliseen analysointiin ja että nämä tiedot ja tulokset kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. On tarpeen asettaa unionin varojen saajille oikeasuhteiset raportointivaatimukset Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevien merkityksellisten tietojen keräämiseksi.

- (64) Verkkojen Eurooppa -väline olisi pantava täytäntöön työohjelmilla. Komission olisi hyväksyttävä viimeistään 15 päivänä lokakuuta 2021 ensimmäiset monivuotiset työohjelmat, joihin olisi sisällytettävä ehdotuspyyntöjen aikataulu Verkkojen Eurooppa -välineen kolmelle ensimmäiselle vuodelle, niiden aiheet ja alustava talousarvio sekä tuleva kehys, joka kattaa koko ohjelmakauden.
- (65) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, jonka nojalla se voi vahvistaa erityiset säännöt, jotka koskevat uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden osien välistä yhteisrahoitusta; täsmentää tarvittaessa tiettyihin kaksoiskäyttöinfrastruktuuria koskeviin toimiin sovellettavat infrastruktuurivaatimukset ja kaksoiskäyttöinfrastruktuuritoimiin liittyviä toimia koskevan arviointimenettelyn; hyväksyä työohjelmat; ja myöntää unionin rahoitustukea. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ⁽²⁹⁾ mukaisesti.
- (66) Jotta voidaan tarvittaessa mukauttaa Verkkojen Eurooppa -välineen seurannassa käytettäviä indikaattoreita, kuhunkin liikennealan erityistavoitteeseen osoitettujen talousarviovarojen ohjeellisia prosentiosuuksia ja liikenteen ydinverkkokäytävien määrittelyä, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tämän asetuksen liitteessä olevan I, II ja III osan muuttamista. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (67) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, jotka ovat Euroopan laajuisten verkkojen rakentaminen, kehittäminen, uudenaikaistaminen ja toteuttaminen liikenteen, energian ja digitaalitalouden aloilla sekä rajatylittävän yhteistyön helpottaminen uusiutuvan energian alalla, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (68) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1316/2013 ⁽³⁰⁾ ja asetukset (EU) N:o 283/2014 olisi näin ollen kumottava. Asetuksen (EU) N:o 1316/2013 29 artiklan, jolla muutetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 913/2010 ⁽³¹⁾ liitettä tavaraliikennekäytävien luettelon osalta, vaikutukset olisi kuitenkin pidettävä voimassa.
- (69) Jotta voidaan varmistaa jatkuvuus tuen antamisessa asiaankuuluvilla politiikan aloilla ja jotta täytäntöönpano voi alkaa monivuotisen rahoituskehysten 2021–2027 alusta, tämän asetuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti ja sitä olisi sovellettava taannehtivasti 1 päivästä tammikuuta 2021,

⁽²⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽³⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1316/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 680/2007 ja (EY) N:o 67/2010 kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 129).

⁽³¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 913/2010, annettu 22 päivänä syyskuuta 2010, kilpailukykyisen tavaraliikenteen eurooppalaisesta rautatieverkosta (EUVL L 276, 20.10.2010, s. 22).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan Verkkojen Eurooppa -väline vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyn, jäljempänä 'monivuotinen rahoituskehys 2021–2027', ajaksi.

Tässä asetuksessa vahvistetaan Verkkojen Eurooppa -välineen tavoitteet, sen talousarvio vuosiksi 2021–2027, unionin rahoituksen muodot ja rahoituksen myöntämistä koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- a) 'toimella' mitä tahansa rahoituksellisesti ja teknisesti riippumattomaksi määriteltyä, ajallisesti rajattua toimintaa, joka on tarpeen hankkeen toteuttamiseksi;
- b) 'vaihtoehtoisilla polttoaineilla' direktiivin 2014/94/EU 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyjä vaihtoehtoisia polttoaineita kaikissa liikennemuodoissa;
- c) 'tuen saajalla' yhteisöä, joka on oikeushenkilö ja jonka kanssa on allekirjoitettu tukisopimus;
- d) 'rahoitusta yhdistävällä toimella' unionin talousarviosta tuettavia toimia, muun muassa varainhoitoasetuksen 2 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettuja rahoitusta yhdistäviä välineitä, joiden tarkoituksena on yhdistää sekä unionin talousarviosta rahoitettavia tukimuotoja, joita ei makseta takaisin, ja/tai rahoitusvälineitä ja/tai talousarviotakuita että kehitysrahoituslaitosten tai muiden julkisten rahoituslaitosten sekä kaupallisten rahoituslaitosten ja sijoittajien rahoittamia, takaisin maksettavia tukimuotoja;
- e) 'kattavalla verkolla' asetuksen (EU) N:o 1315/2013 II luvun mukaisesti yksilöityä liikenneinfrastruktuuria;
- f) 'ydinverkolla' asetuksen (EU) N:o 1315/2013 III luvun mukaisesti yksilöityä liikenneinfrastruktuuria;
- g) 'ydinverkkokäytävillä' välineitä, jotka helpottavat sen ydinverkon koordinoitua täytäntöönpanoa, josta säädetään asetuksen (EU) N:o 1315/2013 IV luvussa ja joka esitetään tämän asetuksen liitteessä olevassa III osassa esitettyssä luettelossa;
- h) 'rajatylittävällä yhteydellä' liikennealalla yhteistä etua koskevaa hanketta, jolla varmistetaan TEN-T-verkon jatkuvuus jäsenvaltioiden välillä tai jonkin jäsenvaltion ja kolmannen maan välillä;
- i) 'puuttuvalla yhteydellä' TEN-T-verkon puuttuvaa osuutta, joka koskee kaikkia liikennemuotoja, taikka ydinverkot tai kattavat verkot TEN-T-käytäviin yhdistävää liikenneosuutta, joka estää TEN-T-verkon jatkuvuuden tai johon sisältyy yksi tai useampi pullonkaula, joka vaikuttaa TEN-T-verkon jatkuvuuteen;
- j) 'kaksoiskäyttöinfrastruktuurilla' liikenneverkkoinfrastruktuuria, joka vastaa sekä siviiliväestön että puolustusalan tarpeisiin;
- k) 'uusiutuvan energian alan rajatylittävillä hankkeilla' uusiutuvaa energiaa koskevaan suunnitteluun tai käyttöönottoon liittyvää hanketta, joka on valittu tai voi tulla valituksi kahden tai useamman jäsenvaltion välisen tai yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välisen yhteistyösopimuksen tai muun järjestelyn mukaisesti, siten kuin niistä säädetään direktiivin (EU) 2018/2001 8, 9, 11 ja 13 artiklassa, tämän asetuksen liitteessä olevassa IV osassa vahvistettuja perusteita noudattaen;

- l) 'energiatehokkuus etusijalle -periaatteella' direktiivin (EU) 2018/1999 2 artiklan 18 alakohdassa määriteltyä energiatehokkuus etusijalle -periaatetta;
- m) 'digitaalisten yhteyksien infrastruktuurilla' erittäin suuren kapasiteetin verkkoja, 5G-järjestelmiä, erittäin korkealaatuisia paikallisia langattomia yhteyksiä, runkoverkkoja sekä liikenne- ja energiainfrastruktuuriin suoraan yhteydessä olevia operatiivisia digitaalisia alustoja;
- n) '5G-järjestelmillä' joukkoa digitaalisen infrastruktuurin osatekijöitä, jotka perustuvat matkaviestinnän ja langattoman viestinnän maailmanlaajuisesti sovittujen standardien mukaiseen teknologiaan, jota käytetään sellaisissa yhteys- ja lisäarvopalveluissa, joihin liittyy edistyneitä suorituskykyominaisuuksia – kuten hyvin suuret datanopeudet ja kapasiteetti, lyhyen vasteajan viestintä ja erittäin korkea luotettavuusaste – tai tukemaan suurta määrää verkkoon liitettyjä laitteita;
- o) '5G-käytävällä' liikenneväylää, tietä, rautatietä tai sisävesiväylää, joka on kokonaan digitaalisten yhteyksien infrastruktuurin ja erityisesti 5G-järjestelmien kattama ja mahdollistaa keskeytymättömät digitaaliset synergiapalvelut, kuten verkottunut ja automatisoitu liikkuvuus, vastaavat älykkäät liikkuvuuspalvelut rautateillä tai digitaaliset yhteydet sisävesiväylillä;
- p) 'liikenne- ja energiainfrastruktuuriin suoraan yhteydessä olevilla operatiivisilla digitaalisilla alustoilla' viestintäinfrastruktuurin kautta käytettäviä fyysisen ja virtuaalisen tieto- ja viestintäteknologian resursseja, jotka tukevat liikenne- tai energiainfrastruktuureja koskevan datan virtaamista, säilyttämistä, käsittelyä ja analysointia;
- q) 'yhteistä etua koskevalla hankkeella' hanketta, joka yksilöidään asetuksessa (EU) N:o 1315/2013, asetuksessa (EU) N:o 347/2013 tai tämän asetuksen 8 artiklassa;
- r) 'selvityksillä' hankkeen toteuttamisen valmistelemiseksi tarvittavia toimia, kuten valmistelevat tutkimukset, kartoitukset, toteutettavuustutkimukset, arvioinnit, testit ja validointitutkimukset, mukaan lukien ohjelmistojen muodossa olevat tutkimukset, sekä muut tekniset tukitoimenpiteet, kuten ennakolta toteutettavat toimet, joita tarvitaan hankkeen määrittelyssä ja kehittämisessä ja hankkeen rahoitusta koskevien päätösten tekemisessä; näitä ovat esimerkiksi asianomaisten kohteiden tutkiminen ja rahoitusjärjestelyn valmistelu;
- s) 'sosioekonomisilla vaikuttajilla' yhteisöjä, jotka voivat tehtävänsä, luonteensa tai sijaintinsa vuoksi tuottaa suoraan tai välillisesti merkittäviä sosioekonomisia hyötyjä kansalaisille, yrityksille ja paikallisyhteisöille lähialueellaan tai vaikutusalueellaan;
- t) 'kolmannella maalla' maata, joka ei ole Euroopan unionin jäsenvaltio;
- u) 'erittäin suuren kapasiteetin verkolla' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä erittäin suuren kapasiteetin verkkoa;
- v) 'toilla' osien, järjestelmien ja palvelujen, mukaan lukien ohjelmistot, ostoa, toimittamista ja käyttöönottoa sekä hankkeeseen liittyvien kehitys-, rakennus- ja asennustöiden toteuttamista, laitteistojen vastaanottoa ja hankkeen käynnistämistä.

3 artikla

Tavoitteet

1. Verkkojen Eurooppa -välineen yleinen tavoite on rakentaa, kehittää, uudenaikaistaa ja täydentää Euroopan laajuisia verkkoja liikenne-, energia- ja digitaalialalla sekä helpottaa rajatylittävää yhteistyötä uusiutuvan energian alalla, ottaen huomioon hiilestä irtautumista koskevat pitkän aikavälin sitoumukset sekä seuraavat tavoitteet: Euroopan kilpailukyvyyn parantaminen; älykäs, kestävä ja osallistava kasvu; alueellinen, sosiaalinen ja taloudellinen yhteenkuuluvuus; sekä pääsy sisämarkkinoille ja sisämarkkinoiden yhdentyminen, painottaen synergian edistämistä liikenne-, energia- ja digitaalialojen välillä.
2. Verkkojen Eurooppa -välineen erityistavoitteita ovat
 - a) liikennealalla:
 - i) edistää tehokkaisiin, yhteenliitettyihin ja multimodaalisiin verkkoihin ja infrastruktuuriin liittyvien yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä älykkään, yhteentoimivan, kestävän, osallistavan, esteettömän, turvallisen ja turvattun liikkuvuuden toteuttamiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 tavoitteiden mukaisesti; ja
 - ii) sopeuttaa TEN-T-verkon osia liikenneinfrastruktuurin kaksoiskäyttöön sekä siviili- että sotilasalan liikkuvuuden parantamiseksi;

- b) energia-alalla:
- i) edistää sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä, jotka liittyvät tehokkaiden ja kilpailukykyisten energian sisämarkkinoiden yhdentämisen jatkamiseen ja verkkojen yhteentoimivuuteen yli rajojen ja eri alojen välillä, helpottavat vähähiiliseen talouteen siirtymistä, edistävät energiatehokkuutta ja takaavat toimitusvarmuuden; ja
 - ii) helpottaa rajatylittävää yhteistyötä energia-alalla, uusiutuva energia mukaan lukien;
- c) digitaalialalla: edistää sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä, jotka liittyvät turvallisten ja turvattujen erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös 5G-yhteyksien, käyttöönottoon ja pääsyyn niihin, ja digitaalisten runkoverkkojen parempaa häiriönsietokykyä ja kapasiteettia unionin eri alueilla yhdistämällä niitä naapurialueisiin sekä liikenne- ja energiaverkkojen digitalisaatiota.

4 artikla

Talousarvio

1. Rahoituspuitteet Verkkojen Eurooppa -välineen toteuttamiseksi kaudella 1 päivästä tammikuuta 2021 31 päivään joulukuuta 2027 33 710 000 000 euroa ⁽³²⁾ käypinä hintoina.

Ilmastotoimien valtavirtaistamista unionin alakohtaisiin politiikkoihin ja unionin rahastoihin koskevan unionin tavoitteen mukaisesti Verkkojen Eurooppa -välineessä osoitetaan sen toimien kautta 60 prosenttia sen kokonaismäärärahoista ilmastotavoitteisiin.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu määrä jakautuu seuraavasti:

- a) EUR 25 807 000 000 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin, josta:
- i) 12 830 000 000 euroa monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 otsakkeesta 1(2) Euroopan strategiset investoinnit;
 - ii) 11 286 000 000 euroa siirrettyinä koheesiorahastosta käytettäväksi tämän asetuksen mukaisesti ainoastaan niissä jäsenvaltioissa, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta;
 - iii) 1 691 000 000 euroa monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 otsakkeesta 5(13) 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuun erityistavoitteeseen;
- b) 5 838 000 000 euroa 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin, josta 15 prosenttia uusiutuvan energian alan rajatylittäviin hankkeisiin edellyttäen, että ne menestyvät markkinoilla, mutta jos 15 prosentin kynnys saavutetaan, komissio nostaa tämän osuuden enintään 20 prosenttiin edellyttäen, että hankkeet menestyvät markkinoilla;
- c) 2 065 000 000 euroa 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin.

3. Komissio ei saa poiketa 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa mainitusta määrästä.

4. Enintään 1 prosentti 1 kohdassa tarkoitettusta määrästä voidaan käyttää Verkkojen Eurooppa -välineen toteuttamista ja alakohtaisten suuntaviivojen täytäntöönpanoa koskevan teknisen ja hallinnollisen avun rahoittamiseen, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimintaan, mukaan lukien sisäiset tieto- ja teknologiajärjestelmät. Tätä määrää voidaan käyttää myös hankkeiden valmistelua tukevien liitännäistoimenpiteiden rahoittamiseen ja erityisesti rahoitusmahdollisuuksia koskevien neuvontapalvelujen tarjoamiseen hankkeiden toteuttajille heidän avustamiseksi hankkeen rahoitusrakenteen suunnittelussa.

5. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa vuotuisiksi eriksi kahdelle tai useammalle vuodelle.

⁽³²⁾ CEF:n rahoituskehitys kaudelle 2021–2027 vuoden 2018 kiinteinä hintoina on 29 896 000 000 euroa, joka jakaantuu seuraavasti: a) liikenne: 22 884 000 000 euroa, josta i) 11 384 000 000 euroa monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 otsakkeesta 1(2), Euroopan strategiset investoinnit; ii) 10 000 000 000 euroa siirrettyinä koheesiorahastosta; iii) 1 500 000 000 euroa monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 otsakkeesta 5(13), Puolustus; b) energia: 5 180 000 000 euroa; c) digitaaliala: 1 832 000 000 euroa.

6. Varainhoitoasetuksen 193 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti, tämän asetuksen viivästynyt voimaantulo huomioon ottaen ja jatkuvuuden varmistamiseksi tämän asetuksen mukaisesti tuettavien toimien kustannusten voidaan katsoa olevan rajoitetun ajan avustuskelpoisia 1 päivästä tammikuuta 2021, vaikka ne olisivat toteutuneet ja aiheutuneet ennen avustushakemuksen jättämistä.

7. Koheesiorahastosta siirrettävä määrä on käytettävä tämän asetuksen mukaisesti, ellei 8 kohdasta muuta johdu ja sanotun kuitenkin rajoittamatta 15 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamista.

8. Koheesiorahastosta siirrettävistä määristä 30 prosenttia asetetaan välittömästi kilpailupohjalta kaikkien niiden jäsenvaltioiden saataville, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta, liikenteen infrastruktuurihankkeiden rahoittamiseksi tämän asetuksen mukaisesti ja siten, että etusijalla on suurin mahdollinen määrä rajatylittäviä ja vielä puuttuvia yhteyksiä. Tukikelpoisten hankkeiden valinnassa on 31 päivään joulukuuta 2023 asti noudatettava siirrettävien varojen 70 prosentin osuuden osalta koheesiorahaston kansallista määrärahajakoa. Verkkojen Eurooppa -välineeseen siirretyt varat, joita ei ole osoitettu johonkin liikenteen infrastruktuurihankkeeseen, asetetaan 1 päivästä tammikuuta 2024 alkaen kaikkien niiden jäsenvaltioiden saataville, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta, liikenteen infrastruktuurihankkeiden rahoittamiseksi tämän asetuksen mukaisesti.

9. Jäsenvaltioille, joiden BKTL asukasta kohden on kauden 2015–2017 ostovoimastandardina mitattuna alle 60 prosenttia 27 jäsenvaltion EU:n asukaskohtaisen BKTL:n keskiarvosta, taataan 31 päivään joulukuuta 2024 saakka 70 prosenttia 70 prosentin määrästä, jonka ne ovat siirtäneet Verkkojen Eurooppa -välineeseen.

10. Kokonaismäärä, joka on osoitettu 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua määrästä toimiin jäsenvaltiossa, joka voi saada rahoitusta koheesiorahastosta, ei saa 31 päivään joulukuuta 2025 saakka ylittää 170:tä prosenttia kyseisen jäsenvaltion osuudesta koheesiorahastosta siirretyssä kokonaismäärässä.

11. Sellaisten jäsenvaltioiden tukemiseksi, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta ja joilla voi olla vaikeuksia suunnitella kehitysteeltään tai laadultaan tai molempien osalta ja unionin tason lisäarvoltaan riittäviä hankkeita, kiinnitetään erityistä huomiota ohjelmaturkitoimiin, joiden tavoitteena on vahvistaa institutionaalisia valmiuksia ja julkisen hallinnon ja julkisten palvelujen tehokkuutta tässä asetuksessa lueteltujen hankkeiden kehittämisen ja toteuttamisen osalta.

Komissio tekee kaikkensa, jotta jäsenvaltiot, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta, käyttävät kauden 2021–2027 loppuun mennessä mahdollisimman suuren osan Verkkojen Eurooppa -välineeseen siirretystä määrästä muun muassa järjestämällä uusia hakukierroksia.

Lisäksi erityistä huomiota ja tukea kohdistetaan niille jäsenvaltioille, joiden BKTL asukasta kohden on kauden 2015–2017 ostovoimastandardina mitattuna alle 60 prosenttia 27 jäsenvaltion EU:n asukaskohtaisen BKTL:n keskiarvosta.

12. Koheesiorahastosta siirrettyä määrää ei käytetä monialaisten työohjelmien tai rahoitusta yhdistävien toimien rahoittamiseen.

13. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnonin puitteissa osoitettuja varoja voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää Verkkojen Eurooppa -välineen käyttöön edellyttäen, että asetuksen (EU) 2021/1060 21 artiklassa vahvistettuja edellytyksiä sovelletaan. Komissio käyttää kyseisiä varoja joko suoraan varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti tai välillisesti saman artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Kyseisiä varoja on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.

14. Rajoittamatta tämän artiklan 13 kohdan soveltamista jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnonin puitteissa digitaalisella myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä siirtää Verkkojen Eurooppa -välineen käyttöön muun muassa tämän asetuksen 9 artiklan 4 kohdan nojalla avustuskelpoisten toimien rahoituksen täydentämiseksi siten, että katetaan enintään 100 prosenttia avustuskelpoisista kokonaiskustannuksista, sanotun kuitenkin rajoittamatta varainhoitoasetuksen 190 artiklassa säädetyn yhteisrahoitusperiaatteen ja valtioneuvoston päätösten soveltamista. Kyseisiä varoja on käytettävä ainoastaan asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.

5 artikla

Verkkojen Eurooppa -välineeseen assosioituneet kolmannet maat

1. Verkkojen Eurooppa -välineeseen voivat osallistua seuraavat kolmannet maat:
 - a) Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenet, jotka ovat ETA:n jäseniä, ETA-sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
 - b) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat niitä koskeissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;
 - c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat niitä koskeissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;
 - d) muut kolmannet maat kunkin kolmannen maan osallistumisesta yhteen tai useampaan unionin ohjelmaan tehdyssä erityisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti edellyttäen, että kyseisellä sopimuksella
 - i) varmistetaan asianmukainen tasapaino unionin ohjelmiin osallistuvan kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;
 - ii) vahvistetaan CEF:iin osallistumisen edellytykset, mukaan lukien yksittäisiin ohjelmiin maksettavien rahoitusosuuksien ja niiden hallintokustannusten laskentatapa;
 - iii) ei anneta kolmannelle maalle unionin ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa;
 - iv) taataan unionin oikeudet varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan;
 - v) tarjotaan vastavuoroinen mahdollisuus osallistua samankaltaisiin ohjelmiin unionin ohjelmiin osallistuvassa kolmannessa maassa.

Tämän artiklan ensimmäisen alakohdan d alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuja maksettavia rahoitusosuuksia pidetään käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut kolmannet maat ja kyseisiin maihin sijoittautuneet yhteisöt eivät voi saada tämän asetuksen mukaista rahoitustukea, paitsi jos se on välttämätöntä tietyn yhteistä etua koskevan hankkeen tai tämän asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisen hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi ja ainoastaan tämän asetuksen 20 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissa esitettyjen edellytysten mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1315/2013 8 artiklan soveltamista.

6 artikla

Unionin rahoituksen toteutus ja muodot

1. Verkkojen Eurooppa -välineen toteutuksessa käytetään suoraa hallinnointia varainhoitoasetuksen mukaisesti tai välillistä hallinnointia varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettujen elinten kanssa.
2. Verkkojen Eurooppa -välineestä voidaan myöntää rahoitusta varainhoitoasetuksessa vahvistetuissa tukien ja hankintojen muodoissa. Siitä voidaan myös rahoittaa rahoitusta yhdistäviä toimia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/523⁽³⁾ ja varainhoitoasetuksen X osaston mukaisesti. Rahoitusta yhdistäviin toimiin liikennealalla kohdistettu unionin rahoitusosuus on enintään 10 prosenttia tämän asetuksen 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitetuista määrärahoista. Liikennealalla rahoitusta yhdistäviä toimia voidaan käyttää tämän asetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin toimiin, jotka liittyvät älykkääseen, yhteentoimivaan, kestävään, osallistavaan, esteettömään, turvalliseen ja turvattuun liikkuvuuteen.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).

3. Komissio voi varainhoitoasetuksen 69 artiklan mukaisesti siirtää toimeenpanovirastoille valtuudet toteuttaa osa Verkkojen Eurooppa -välineestä, jotta Verkkojen Eurooppa -välineen hallinnointi olisi mahdollisimman tehokasta ja ottaen huomioon tehokkuusvaatimukset liikenne-, energia- ja digitaali-aloilla.

4. Keskinäiseen vakuutusjärjestelmään suoritettavat maksut voivat kattaa riskit, jotka liittyvät varojen takaisinperintään vastaanottajilta, ja niitä on pidettävä riittävänä takeena varainhoitoasetuksen mukaisesti. Asetuksen (EU) 2021/695 33 artiklan 7 kohtaa sovelletaan.

7 artikla

Uusiutuvan energian alan rajatylittävät hankkeet

1. Uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden on edistettävä hiilestä irtautumista, energian sisämarkkinoiden loppuun saattamista ja toimitusvarmuuden parantamista. Nämä hankkeet on sisällytettävä direktiivin (EU) 2018/2001 8, 9, 11 ja 13 artiklan mukaiseen kahden tai useamman jäsenvaltion väliseen tai yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan väliseen yhteistyösopimukseen tai muuhun järjestelyyn. Näiden hankkeiden on oltava tämän asetuksen liitteessä olevassa IV osassa esitettyjen tavoitteiden, yleisten perusteiden ja menettelyn mukaisia.

2. Komissio antaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2021 26 artiklan mukaisesti delegoidun säädöksen, jossa säädetään, rajoittamatta 14 artiklassa säädettyjä myöntämisperusteita, tarkoista valintaperusteista ja hankkeiden valintamennettelyn yksityiskohdista. Komissio julkaisee menetelmät, joilla arvioidaan hankkeen osuutta suhteessa yleisiin perusteisiin sekä laaditaan kustannus-hyötyanalyysi liitteessä olevan IV osan mukaisesti.

3. Tutkimukset, joiden tarkoituksena on kehittää ja yksilöidä uusiutuvan energian alan rajatylittäviä hankkeita, voivat saada tämän asetuksen mukaista rahoitusta.

4. Uusiutuvan energian alan rajatylittävät hankkeet saavat töitä varten myönnettävää unionin rahoitusta, jos seuraavat lisäperusteet täyttyvät:

- a) liitteessä olevan IV osan 3 kohdan mukainen hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi on pakollinen kaikille tuetuille hankkeille, se on toteutettu avoimesti, kattavasti ja täydellisesti ja se antaa näyttöä merkittävistä kustannussäästöistä tai hyödyistä tai molemmista järjestelmäintegroinnin, ympäristökestävyyden, toimitusvarmuuden tai innovoinnin suhteen; ja
- b) hakija osoittaa, että hanketta ei voitaisi toteuttaa ilman tukea tai että hanke ei voisi olla kaupallisesti kannattava ilman tukea.

5. Töitä varten myönnettävän tuen määrän

- a) on oltava oikeassa suhteessa liitteessä olevan IV osan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin kustannussäästöihin tai hyötyihin tai molempiin;
- b) se ei saa ylittää määrää, joka on tarpeen sen varmistamiseksi, että hanke toteutuu tai siitä tulee kaupallisesti kannattava; ja
- c) sen on oltava 15 artiklan 3 kohdan mukainen.

6. Verkkojen Eurooppa -välineessä annetaan mahdollisuus koordinoituun rahoitukseen direktiivin (EU) 2018/2001 3 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuista uusiutuvan energian käyttöönotolle mahdollisuuksia luovista puitteista ja yhteisrahoitukseen asetuksen (EU) 2018/1999 33 artiklassa tarkoitettun unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismin kanssa.

7. Komissio arvioi säännöllisesti varojen käyttöä uusiutuvan energian alan rajatylittäviin hankkeisiin suhteessa tämän asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyyn, uusiutuvan energian alan rajatylittäviä hankkeita koskevaan rahoitusohjeeseen. Tämän arvioinnin jälkeen, jos uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden varojen käyttö markkinoilla on riittämätöntä, kyseisille hankkeille tarkoitettujen käyttämättömien määrärahojen on käytettävä tämän asetuksen 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdassa säädettyjen Euroopan laajuisten energiaverkkojen tavoitteiden saavuttamiseen tämän asetuksen 9 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädettyjen avustuskelpoisten toimien osalta, ja vuodesta 2024 alkaen niitä voidaan käyttää myös osarahoittamaan asetuksen (EU) 2018/1999 nojalla perustettua unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismia.

8. Komissio antaa täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan erityiset säännöt, jotka koskevat Verkkojen Eurooppa-välineen ja asetuksen (EU) 2018/1999 33 artiklan nojalla perustetun unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismin piiriin kuuluvien uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden osien välistä yhteisrahoitusta. Tämä täytäntöönpanosäädös hyväksytään tämän asetuksen 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

8 artikla

Yhteistä etua koskevat hankkeet digitaalisten yhteyksien infrastruktuurin alalla

1. Digitaalisten yhteyksien infrastruktuurin alalla toteutettavat yhteistä etua koskevat hankkeet ovat hankkeita, jotka edistävät merkittävästi unionin strategiaa yhteystavoitteita, ja/tai hankkeita, jotka tarjoavat talouden ja yhteiskunnan digitalisaatiokehitystä tukevan verkkoinfrastruktuurin, sekä edistävät unionin digitaalisia sisämarkkinoita.

2. Digitaalisten yhteyksien infrastruktuurin alalla toteutettavien yhteistä etua koskevien hankkeiden on täytettävä seuraavat perusteet:

- a) hanke edistää 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetyn erityistavoitteen saavuttamista; ja
- b) hankkeessa käytetään parasta käytettävissä olevaa ja kyseiseen hankkeeseen parhaiten sopivaa teknologiaa, joka tarjoaa parhaan mahdollisen tasapainon tiedonsiirtokapasiteetin, siirron turvallisuuden, verkon häiriönsietokyvyn, kyberturvallisuuden ja kustannustehokkuuden suhteen.

3. Tutkimukset, joiden tarkoituksena on kehittää ja yksilöidä yhteistä etua koskevia hankkeita digitaalisten yhteyksien infrastruktuurin alalla, voivat saada tämän asetuksen mukaista rahoitusta.

4. Rajoittamatta 14 artiklassa säädettyjen myöntämisperusteiden soveltamista rahoituksen ensisijaisuudesta on päätettävä ottaen huomioon seuraavat perusteet:

- a) toimet, joilla edistetään erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös 5G-yhteyksien ja muiden kehittyneiden yhteyksien, käyttöönottoa ja pääsyä niihin unionin strategisten viestintäyhteystavoitteiden mukaisesti alueilla, joilla sijaitsee sosioekonomisia vaikuttajia, on asetettava etusijalle ottaen huomioon kyseisten alueiden yhteystarpeet ja aikaansaatu peittoalueen kasvu, kotitaloudet mukaan lukien, liitteessä olevan V osan 1 kohdan mukaisesti. Verkkojen yksittäistä käyttöönottoa sosioekonomisille vaikuttajille pidetään tukielpöisenä edellyttäen, että käyttöönotto on taloudellisesti oikeasuhteista ja fyysisesti mahdollista toteuttaa;
- b) toimet, joilla edistetään erittäin korkealaatuisten paikallisten langattomien yhteyksien tarjoamista paikallisyhteisöissä, on asetettava etusijalle liitteessä olevan V osan 2 kohdan mukaisesti;
- c) toimet, joilla edistetään 5G-käytävien käyttöönottoa keskeisten liikenneväylien varrella, mukaan lukien TEN-T-verkoissa, muun muassa liitteessä olevan V osan 3 kohdassa luetellut toimet, on asetettava etusijalle, jotta varmistetaan verkon kattavuus kyseisillä keskeisillä liikenneväylillä ja mahdollistetaan digitaalisten synergiapalvelujen keskeytymätön tarjoaminen, ottaen huomioon sosioekonominen merkitys suhteessa mahdollisiin jo käytössä oleviin teknisiin ratkaisuihin eteenpäin suuntautuvan lähestymistavan mukaisesti;
- d) yhteistä etua koskevat hankkeet, joiden tavoitteena on ottaa käyttöön tai parantaa merkittävästi rajatylittäviä runkoverkkoja unionin yhdistämiseksi kolmansiin maihin ja sähköisen viestinnän verkkojen yhteyksien lujittamiseksi unionin alueella, myös merenalaisten kaapelien avulla, on asetettava etusijalle sen mukaan, missä määrin ne edistävät merkittävästi tavalla näiden sähköisen viestinnän verkkojen suorituskykyä, häiriönsietokykyä ja erittäin suurta kapasiteettia;
- e) operatiivisten digitaalisten alustojen käyttöönottoa koskevissa hankkeissa etusija on annettava toimille, jotka perustuvat huipputeknologiaan, ottaen huomioon sellaiset seikat kuin yhteentoimivuus, kyberturvallisuus, tietosuoja ja uudelleenkäyttö.

II LUKU

TUKIKELPOISUUS

9 artikla

Tukikelpoiset toimet

1. Rahoitusta voivat saada ainoastaan sellaiset toimet, joilla edistetään 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista ottaen samalla huomioon hiilestä irtautumista koskevat pitkän aikavälin sitoumukset. Tällaisia toimia ovat tutkimukset, työt ja muut liitännäistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen Verkkojen Eurooppa -välineen ja alakohtaisten suuntaviivojen hallinnoimiseksi ja toteuttamiseksi. Tutkimukset ovat tukikelpoisia ainoastaan, jos ne liittyvät Verkkojen Eurooppa -välineen mukaisesti tukikelpoisiin hankkeisiin.
2. Liikennealalla ainoastaan seuraavat toimet voivat saada tämän asetuksen mukaista unionin rahoitustukea:
 - a) tehokkaisiin, yhteenliitettyihin, yhteentoimiviin ja multimodaalisiin verkkoihin liittyvät toimet, joilla kehitetään rautatie-, tie-, sisävesi- ja meriliikenteen infrastruktuuria:
 - i) ydinverkon toteuttamiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 III luvun mukaisesti toteutettavat toimet, mukaan lukien rajatylittäviä yhteyksiä ja puuttuvia yhteyksiä koskevat toimet, kuten tämän asetuksen liitteessä olevassa III osassa luetellut toimet, sekä asetuksen (EU) N:o 1315/2013 liitteessä II määriteltyjä ydinverkon kaupunkisolmukohtia, multimodaalisia logistiikkakeskuksia, merisatamia, sisävesisatamia, rautatie-/maantieterminaaleja ja lentoasemayhteyksiä koskevat toimet; ydinverkon toteuttamista koskeviin toimiin voi sisältyä niihin liittyviä osatekijöitä kattavassa verkossa, jos se on tarpeen investointien optimoimiseksi ja tämän asetuksen 20 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissä täsmennettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti;
 - ii) toimet, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1315/2013 II luvun mukaisen kattavan verkon rajatylittäviä yhteyksiä, kuten tämän asetuksen liitteessä olevan III osan 2 kohdassa luetellut toimet, tämän asetuksen liitteessä olevan III osan 3 kohdassa tarkoitettut toimet, kattavan verkon kehittämistä koskeviin tutkimuksiin liittyvät toimet sekä toimet, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1315/2013 II luvun mukaisen kattavan verkon meri- ja sisävesisatamia;
 - iii) toimet TEN-T-verkon sellaisten puuttuvien alueellisten rajatylittävien rautatieyhteyksien palauttamiseksi, jotka oli hylätty tai purettu;
 - iv) toimet syrjäisimmillä alueilla sijaitsevien kattavan verkon osuuksien toteuttamiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 II luvun mukaisesti, mukaan lukien asetuksen (EU) N:o 1315/2013 liitteessä II määriteltyjä kyseeseen tulevia kattavan verkon kaupunkisolmukohtia, merisatamia, sisävesisatamia, rautatie-/maantieterminaaleja, lentoasemayhteyksiä ja multimodaalisia logistiikkakeskuksia koskevat toimet;
 - v) yhteistä etua koskevia hankkeita tukevat toimet Euroopan laajuisen verkon yhdistämiseksi naapurimaiden infrastruktuuriverkkoihin asetuksen (EU) N:o 1315/2013 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
 - b) älykkääseen, yhteentoimivaan, kestävään, multimodaaliseen, osallistavaan, esteettömään, turvalliseen ja turvattuun liikkuvuuteen liittyvät toimet:
 - i) toimet merten moottoriteiden tukemiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 21 artiklan mukaisesti painopisteenä rajatylittävä lähimerenkulku;
 - ii) toimet telemaattisten sovellusten tukemiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 31 artiklan mukaisesti eri liikennemuodoille, joita ovat erityisesti
 - rautatieliikenne: ERTMS,
 - sisävesiliikenne: jokiliikenteen tietopalvelu (RIS);
 - maantieliikenne: älykkäät liikennejärjestelmät (ITS),
 - meriliikenne: alusliikennettä koskeva seuranta- ja tietojärjestelmä (VTMIS) ja sähköiset meripalvelut (eMaritime), mukaan lukien keskitetyt palvelupisteet, kuten merenkulkualan keskitetty palvelupiste, sataman sisäiset tiedonvaihtojärjestelmät ja asiaankuuluvat tullin tietojärjestelmät,
 - lentoliikenne: lentoliikenteen hallintajärjestelmät, erityisesti ne, jotka ovat seurausta yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ilmaliikenteen hallinnan tutkimushankkeen (SESAR) järjestelmästä;

- iii) toimet kestävien tavaraliikennepalvelujen tukemiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 32 artiklan mukaisesti ja toimet rautateiden tavaraliikenteen melun vähentämiseksi;
 - iv) toimet uuden teknologian ja innovaatioiden tukemiseksi, mukaan lukien automaatio, tehostetut liikennepalvelut, liikennemuotojen integrointi ja vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuri kaikissa liikennemuodoissa, asetuksen (EU) N:o 1315/2013 33 artiklan mukaisesti;
 - v) toimet asetuksen (EU) N:o 1315/2013 3 artiklan o alakohdassa määritellyn yhteentoimivuuden esteiden poistamiseksi, erityisesti käytävä-/verkkovaikutusten aikaansaamista koskevien esteiden, mukaan lukien toimet, joilla edistetään rautateiden tavaraliikenteen lisäämistä ja automaattisen raidelevyden vaihdon mahdollisuuksia;
 - vi) toimet yhteentoimivuuden esteiden poistamiseksi erityisesti asetuksen (EU) N:o 1315/2013 30 artiklassa tarkoitetuissa kaupunkisolmukohdissa;
 - vii) toimet turvallisen ja turvaton infrastruktuurin ja liikkuvuuden varmistamiseksi, liikenneturvallisuus mukaan lukien, asetuksen (EU) N:o 1315/2013 34 artiklan mukaisesti;
 - viii) toimet, joilla parannetaan liikenneinfrastruktuurin häiriönsietokykyä, erityisesti kykyä sietää ilmastonmuutosta ja luonnonkatastrofeja sekä kyberturvallisuushkia;
 - ix) toimet, joilla parannetaan liikenneinfrastruktuurin saavutettavuutta ja esteettömyyttä kaikissa liikennemuodoissa sekä kaikkien käyttäjien ja erityisesti liikuntarajoitteisten henkilöiden kannalta, asetuksen (EU) N:o 1315/2013 37 artiklan mukaisesti;
 - x) toimet, joilla parannetaan liikenneinfrastruktuurin saavutettavuutta ja saatavuutta turvallisuus- ja pelastuspalvelua varten, ja toimet, joilla liikenneinfrastruktuuria mukautetaan unionin ulkorajatarkastuksia varten liikennevirtojen helpottamiseksi;
- c) edellä 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitetun erityistavoitteen saavuttamiseksi ja 12 artiklan mukaisesti toimet tai toimiin sisältyvät erityistoiminnot, joilla tuetaan sotilaallisiin kuljetuksiin soveltuvia TEN-T-verkon uusia tai olemassa olevia osia TEN-T-verkon sopeuttamiseksi kaksoiskäyttöinfrastruktuurin vaatimuksiin.
3. Energia-alalla ainoastaan seuraavat toimet voivat saada tämän asetuksen mukaista unionin rahoitustukea:
- a) asetuksen (EU) N:o 347/2013 14 artiklan mukaisiin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyvät toimet;
 - b) toimet, joilla tuetaan liitteessä olevassa IV osassa määriteltyjä uusiutuvan energian alan rajatylittäviä hankkeita, mukaan luettuina innovatiiviset ratkaisut ja uusiutuvan energian varastointi, ja niiden suunnittelua, edellyttäen että 7 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät.
4. Digitaalialalla ainoastaan seuraavat toimet voivat saada tämän asetuksen mukaista unionin rahoitustukea:
- a) toimet, joilla tuetaan sellaisten erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös 5G-järjestelmien, käyttöönottoa, joilla voidaan tarjota gigabittiyhteyksiä alueilla, joilla sijaitsee sosioekonomisia vaikuttajia, sekä pääsyä näihin verkkoihin ja järjestelmiin;
 - b) toimet, joilla tuetaan erittäin korkealaatuisten paikallisten langattomien yhteyksien tarjoamista paikallisyhteisöissä maksutta ja ilman syrjiviä ehtoja;
 - c) toimet, joilla tuetaan 5G-järjestelmien keskeytymättömän kattavuuden toteuttamista kaikilla keskeisillä liikenneväylillä, mukaan lukien TEN-T-verkot, kuten liitteessä olevan V osan 3 kohdassa luetellut Euroopan laajuiset liikenneverkot;
 - d) toimet, joilla tuetaan uusien runkoverkkojen, myös merenalaisten kaapelien, käyttöönottoa tai olemassa olevien runkoverkkojen merkittäviä parannuksia jäsenvaltioissa ja niiden välillä sekä unionin ja kolmansien maiden välillä, kuten liitteessä olevan V osan 3 kohdassa luetellut toimet, sekä muut toimet, joilla tuetaan kyseisessä kohdassa tarkoitettujen runkoverkkojen käyttöönottoa;
 - e) toimet digitaalisten yhteyksien infrastruktuurin vaatimusten toteuttamiseksi rajatylittävien hankkeiden yhteydessä liikenne- tai energia-aloilla taikka toimet liikenne- tai energiainfrastruktuureihin suoraan liittyvien operatiivisten digitaalisten alustojen tukemiseksi, tai molemmat.

10 artikla

Synergiat liikenne-, energia- ja digitaali alojen välillä

1. Toimet, joilla edistetään samanaikaisesti yhden tai useamman tavoitteen toteutumista vähintään kahdella 3 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohdassa säädetyistä aloista, voivat saada tämän asetuksen mukaista unionin rahoitustukea ja suuremman yhteisrahoitusosuuden 15 artiklan mukaisesti. Tällaiset toimet on toteutettava työohjelmilla, joissa käsitellään vähintään kahta alaa, jotka sisältävät erityiset myöntämisperusteet ja joita on rahoitettava asianomaisten alojen talousarvion rahoitusosuuksilla.

2. Edellä olevan 9 artiklan mukaisesti tukikelpoisiin liikenne-, energia- tai digitaali alan toimiin voi sisältyä mihin tahansa muista aloista liittyviä synergiaelementtejä, jotka eivät liity 9 artiklan 2, 3 tai 4 kohdassa säädettyihin tukikelpoisiin toimiin, jos ne täyttävät kaikki seuraavat vaatimukset:

- a) synergiaelementtien kustannukset ovat enintään 20 prosenttia toimen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista;
- b) synergiaelementit liittyvät liikenne-, energia- tai digitaali alaan; ja
- c) synergiaelementeillä voidaan merkittävästi parantaa toimen sosioekonomisia taikka ilmastoon tai ympäristöön liittyviä hyötyjä.

11 artikla

Tukikelpoiset yhteisöt

1. Yhteisöjen osalta sovelletaan tässä artiklassa vahvistettuja tukikelpoisuusperusteita varainhoitoasetuksen 197 artiklassa säädettyjen perusteiden lisäksi.

2. Tukikelpoisia ovat seuraavat yhteisöt:

- a) oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin seuraavista:
 - i) jäsenvaltio, mukaan lukien yhteisyritykset;
 - ii) Verkkojen Eurooppa -välineeseen osallistuva kolmas maa; tai
 - iii) merentakainen maa tai alue;
- b) unionin oikeuden mukaisesti perustetut oikeussubjektit ja, jos työohjelmissa niin määrätään, kansainväliset organisaatiot.

3. Luonnolliset henkilöt eivät ole tukikelpoisia.

4. Työohjelmassa voidaan määrätä, että oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet Verkkojen Eurooppa -välineeseen 5 artiklan mukaisesti assosioituneisiin kolmansiiin maihin, ja oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet unioniin, mutta jotka ovat suoraan tai välillisesti kolmansien maiden tai kolmansien maiden kansalaisten tai kolmansiiin maiden sijoittautuneiden yhteisöjen määräysvallassa, eivät voi osallistua kaikkiin tai joihinkin 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa esitettyjen erityistavoitteiden mukaisista toimista asianmukaisesti perustelluista turvallisuussyistä. Tällaisissa tapauksissa ehdotuspyynnöt ja tarjouspyynnöt on rajattava yhteisöihin, jotka ovat sijoittautuneet tai joiden katsotaan olevan sijoittautuneita jäsenvaltioihin ja jotka ovat suoraan tai välillisesti jäsenvaltioiden tai jäsenvaltioiden kansalaisten määräysvallassa.

5. Oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut Verkkojen Eurooppa -välineeseen, voivat poikkeustapauksissa saada unionin rahoitustukea siitä, jos se on välttämätöntä tietyn liikenteen, energian ja digitaalitalouden alalla toteutettavan yhteistä etua koskevan hankkeen tai uusiutuvan energian alalla toteutettavan rajatylittävän hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

6. Tukikelpoisia ovat ainoastaan sellaiset ehdotukset, joita ovat esittäneet

- a) yksi tai useampi jäsenvaltio; tai
- b) asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella kansainväliset järjestöt, yhteisyritykset tai julkiset tai yksityiset yritykset tai elimet, mukaan lukien alueelliset tai paikalliset viranomaiset.

Jos asianomainen jäsenvaltio ei hyväksy ehdotuksen esittämistä ensimmäisen alakohdan b alakohdan mukaisesti, sen on ilmoitettava asiasta.

Jäsenvaltio voi tietyn työohjelman tai tiettyjen hakemusluokkien osalta päättää, että ehdotuksia voidaan esittää ilman sen hyväksyntää. Tällaisessa tapauksessa tästä on ilmoitettava mainitun jäsenvaltion pyynnöstä kyseisessä työohjelmassa ja kyseisissä ehdotuspyynnöissä.

12 artikla

Erityiset tukikelpoisuussäännöt toimille, jotka liittyvät TEN-T-verkkojen mukauttamiseen siviili- ja puolustusalan kaksoiskäyttöön

1. Toimiin, joilla edistetään asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 määritellyn TEN-T-ydinverkon tai kattavan verkon mukauttamista infrastruktuurin siviili- ja puolustusalan kaksoiskäytön mahdollistamiseksi, sovelletaan seuraavia tukikelpoisuuden lisäsääntöjä:

- a) ehdotuksia voivat esittää yksi tai useampi jäsenvaltio tai, kyseisen jäsenvaltion suostumuksella, jäsenvaltioihin sijoittautuneet oikeussubjektit;
- b) toimien on liityttävä osuuksiin tai solmukohtiin, jotka jäsenvaltiot ovat yksilöineet neuvoston 20 päivänä marraskuuta 2018 sotilaallista liikkuvuutta varten unionissa ja sen ulkopuolella hyväksymien sotilaallisten vaatimusten liitteissä tai muussa tämän jälkeen hyväksytyssä luettelossa ja jäsenvaltioiden sotilaallista liikkuvuutta koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti määrittelemien ensisijaisten hankkeiden alustavassa luettelossa;
- c) toimet voivat liittyä nykyisen infrastruktuurin osien parantamiseen tai uusien infrastruktuurin osien rakentamiseen ottaen huomioon tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen infrastruktuurivaatimukset;
- d) toimet, joilla toteutetaan kaksoiskäytön edellyttämää infrastruktuurin vaatimustasoa korkeampi taso, ovat tukikelpoisia; niiden kustannukset ovat kuitenkin tukikelpoisia ainoastaan siihen tasoon saakka, joka vastaa kaksoiskäytön edellyttämää vaatimustasoa; toimet, jotka liittyvät ainoastaan sotilastarkoituksiin käytettävään infrastruktuuriin, eivät ole tukikelpoisia;
- e) tässä artiklassa tarkoitettuja toimia rahoitetaan ainoastaan tämän asetuksen 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohdan mukaisesta määrästä.

2. Komissio antaa täytäntöönpanosäädöksen, jossa täsmennetään tarvittaessa tiettyihin kaksoiskäyttöinfrastruktuuria koskeviin toimiin sovellettavat infrastruktuurivaatimukset ja kaksoiskäyttöinfrastruktuuriin liittyviä toimia koskeva arviointimenettely. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

3. Komissio voi 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun Verkkojen Eurooppa -välineen väliarvioinnin jälkeen ehdottaa budjettivallan käyttäjälle varojen, joita ei ole sidottu, siirtämistä 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohdasta i alakohtaan.

III LUKU

TUET

13 artikla

Avustukset

Tukien myöntämiseen Verkkojen Eurooppa -välineestä ja niiden hallintointiin sovelletaan varainhoitoasetuksen VIII osaston säännöksiä.

14 artikla

Myöntämisperusteet

1. Avoimet myöntämisperusteet on vahvistettava 20 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissa ja ehdotuspyynnöissä ottaen soveltuvaan määrin huomioon ainoastaan seuraavat osatekijät:
 - a) taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset, mukaan lukien ilmastovaikutus (hankkeen elinkaarihyödyt ja -kustannukset) ja analyysin luotettavuus, kattavuus ja avoimuus;
 - b) innovaatiot ja digitalisaatio, turvallisuus, yhteentoimivuus sekä saavutettavuus ja esteettömyys muun muassa liikuntarajoitteisten henkilöiden kannalta;
 - c) rajatylittävä ulottuvuus, verkon integrointi ja alueellinen saavutettavuus, myös Euroopan saarien ja syrjäisimpien alueiden osalta;
 - d) unionin lisäarvo;
 - e) synergiat liikenne-, energia- ja digitaali-alojen välillä;
 - f) toimen toteuttamisvalmius hankkeen suunnitteluvaiheen valossa;
 - g) valmista hanketta varten ehdotetun kunnossapitostrategian mielekkyys;
 - h) ehdotetun toteutussuunnitelman mielekkyys;
 - i) unionin rahoitustuen katalyyttinen vaikutus investointeihin;
 - j) tarve ratkaista taloudellisia ongelmia, joita aiheuttavat esimerkiksi riittämätön kaupallinen kannattavuus, suuret alkuvaiheen kustannukset tai markkinarahoituksen puute;
 - k) kaksoiskäyttöpotentiaali sotilaallisen liikkuvuuden yhteydessä;
 - l) yhdenmukaisuus unionin ja kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien kanssa, energiatehokkuus etusijalle -periaate mukaan lukien.
2. Kun ehdotuksia arvioidaan myöntämisperusteiden pohjalta, ilmastonmuutoksen haitallisten vaikutusten sietokyky on tarvittaessa otettava huomioon ilmastohaavoittuvuus- ja riskiarvioinnilla, johon sisältyy tarvittavia mukautustoimenpiteitä.
3. Kun ehdotuksia arvioidaan myöntämisperusteiden pohjalta, on työohjelmissa täsmennetyt mukaisesti tarvittaessa varmistettava, että Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitettavat toimet, joissa on mukana paikannus-, navigointi- ja ajanmäärittysteknologiaa, ovat teknisesti yhteensopivia Galileo- ja EGNOS-ohjelmien sekä Copernicus-ohjelman kanssa.
4. Arvioitaessa liikennealaan liittyviä toimia myöntämisperusteiden pohjalta on tarvittaessa varmistettava, että ehdotetut toimet ovat yhdenmukaisia asetuksen (EU) N:o 1315/2013 47 artiklassa säädettyjen käytäviä koskevien työsuunnitelmien ja täytäntöönpanosäädösten kanssa ja että niissä otetaan huomioon kyseisen asetuksen 45 artiklan 8 kohdan mukainen vastuullisen eurooppalaisen koordinaattorin neuvoa-antava lausunto. Arvioinnissa on myös tarkasteltava, uhkaako Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitettavien toimien täytäntöönpano häiritä tavara- ja matkustajavirtoja hankkeeseen kuuluvalla osuudella ja onko näitä riskejä lievennetty.
5. Kun on kyse toimista, jotka koskevat uusiutuvan energian alan rajatylittäviä hankkeita, myöntämisperusteissa on otettava huomioon 7 artiklan 4 kohdassa säädetyt edellytykset.
6. Kun on kyse toimista, jotka koskevat digitaalisten yhteyksien alan yhteistä etua koskevia hankkeita, työohjelmissa ja ehdotuspyynnöissä vahvistetuissa myöntämisperusteissa on otettava huomioon 8 artiklan 4 kohdassa säädetyt perusteet.

15 artikla

Yhteisrahoitusosuudet

1. Selvitysten osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Koheesiorahastosta siirrettävillä määrillä rahoitettavien selvitysten osalta yhteisrahoitusosuuksiin sovelletaan samoja enimmäismääriä kuin koheesiorahastoon 2 kohdan c alakohdan mukaisesti.

2. Liikennealan töiden osalta sovelletaan seuraavia yhteisrahoitusosuuksien enimmäismääriä:
- a) 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvien töiden osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 30 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista; yhteisrahoitusosuudet voidaan kuitenkin korottaa enintään 50 prosenttiin seuraavien toimien osalta:
 - i) toimet, jotka liittyvät rajatylittäviin yhteyksiin tämän kohdan e alakohdassa täsmennetyin edellytyksin;
 - ii) toimet, joilla tuetaan telemaattisten sovellusten järjestelmiä;
 - iii) toimet, joilla tuetaan sisävesiväyliä ja rautatiejärjestelmien yhteentoimivuutta;
 - iv) toimet, joilla tuetaan uutta teknologiaa ja innovaatioita;
 - v) toimet, joilla tuetaan infrastruktuurin parantamista turvallisuuden kannalta; sekä
 - vi) toimet, joilla liikenneinfrastruktuuria mukautetaan unionin ulkorajatarkastuksia varten, asiaa koskevan unionin oikeuden mukaisesti;
 - b) 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvien töiden osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista; yhteisrahoitusosuudet voidaan kuitenkin korottaa enintään 85 prosenttiin, jos tarvittavat varat siirretään Verkkojen Eurooppa -välineeseen 4 artiklan 13 kohdan mukaisesti;
 - c) koheesiorahastosta siirrettävien määrien osalta yhteisrahoitusosuudet saavat olla enintään 85 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista;
 - d) kun kyseessä ovat liitteessä olevan II osan ensimmäisen kohdan ensimmäisessä luettelukohdassa tarkoitettut 1 559 800 000 euron määrät Euroopan strategisten investointien otsakkeesta puuttuvien keskeisten rajatylittävien rautatieyhteyksien rakentamiseen niiden jäsenvaltioiden välille, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta, yhteisrahoitusosuudet saavat olla enintään 85 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista;
 - e) kun kyseessä ovat rajatylittäviin yhteyksiin liittyvät toimet, tämän kohdan a, c ja d alakohdan mukaisesti korotettuja yhteisrahoitusosuuksien enimmäismääriä saa soveltaa ainoastaan toimiin, joiden suunnitteluun ja toteutukseen on osoitettu suuressa määrin sisältyvän 14 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua myöntämisperusteen tavoite; tämä voi esimerkiksi tarkoittaa yhden hankeyrityksen perustamista, yhteistä hallintorakennetta, kahdenvälistä oikeudellista kehystä tai täytäntöönpanosäädöstä asetuksen (EU) N:o 1315/2013 47 artiklan mukaisesti; lisäksi 11 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti yhdennettyjen hallinnointirakenteiden, yhteisyritykset mukaan lukien, toteuttamiin hankkeisiin sovellettavaa yhteisrahoitusosuutta voidaan korottaa 5 prosentilla.
3. Energia-alan töiden osalta sovelletaan seuraavia yhteisrahoitusosuuksien enimmäismääriä:
- a) 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvien töiden osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista;
 - b) yhteisrahoitusosuudet voidaan korottaa enintään 75 prosenttiin tukikelpoisista kokonaiskustannuksista sellaisissa yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä koskevissa toimissa, jotka asetuksen (EU) N:o 347/2013 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua näytön perusteella tarjoavat merkittävää alueellista tai unionin laajuista toimitusvarmuutta, lisäävät yhteenkuuluvuutta unionissa tai tarjoavat huomattavan innovatiivisia ratkaisuja.
4. Digitaalialan töiden osalta sovelletaan seuraavia yhteisrahoitusosuuksien enimmäismääriä: 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvien töiden osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 30 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.

Yhteisrahoitusosuudet voidaan korottaa

- a) enintään 50 prosenttiin saakka sellaisten toimien osalta, joissa on vahva rajatylittävä ulottuvuus, esimerkiksi 5G-järjestelmien keskeytymätön kattavuus kaikilla keskeisillä liikenneväylillä tai runkoverkkojen käyttöönotto jäsenvaltioiden välillä ja unionin ja kolmansien maiden välillä; ja
- b) enintään 75 prosenttiin saakka toimissa, jotka koskevat sosioekonomisten vaikuttajien gigabittiyhteyksien toteuttamista.

Paikallisten langattomien yhteyksien tarjoamista paikallisyhteisöissä koskevia toimia, jotka toteutetaan vähäisillä avustuksilla, voidaan rahoittaa unionin rahoitustuella, joka voi kattaa enintään 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisrahoituksen periaatteen noudattamista.

5. Edellä 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin toimiin sovellettava yhteisrahoituksen enimmäisosuus on korkein kyseisiin aloihin sovellettava yhteisrahoitusosuus. Näihin toimiin sovellettavaa yhteisrahoitusosuutta voidaan lisäksi korottaa 10 prosentilla.

6. Niiden töiden osalta, joita toteutetaan syrjäisimmillä alueilla niin liikenne-, energia- kuin digitaalialalla sovelletaan erityistä yhteisrahoitusosuuden enimmäismäärää, joka on 70 prosenttia.

16 artikla

Tukikelpoiset kustannukset

Varainhoitoasetuksen 186 artiklassa säädettyjen edellytysten lisäksi sovelletaan seuraavia kustannusten tukikelpoisuusperusteita:

- a) tukikelpoisia ovat ainoastaan jäsenvaltioissa aiheutuneet menot, paitsi jos yhteistä etua koskeva hanke tai uusiutuvan energian alan rajatylittävät hankkeet liittyvät yhden tai useamman tämän asetuksen 5 artiklassa tai 11 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun kolmannen maan alueeseen tai kansainvälisiin vesialueisiin ja jos toimi on välttämätön asianomaisen hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi;
- b) laite-, varuste- ja infrastruktuurikustannukset, joita pidetään tuensajaan pääomamenoina, ovat kokonaisuudessaan tukikelpoisia;
- c) maan ostoon liittyvät menot eivät ole tukikelpoisia kustannuksia, lukuun ottamatta varoja, jotka on siirretty koheesiorahastosta liikennealalla asetuksen (EU) 2021/1060 64 artiklan mukaisesti;
- d) tukikelpoisiin kustannuksiin ei sisälly arvonlisäveroa.

17 artikla

Tukien yhdistäminen muihin rahoituslähteisiin

1. Tukia voidaan käyttää yhdistettyinä rahoitukseen Euroopan investointipankista, kansallisista kehityspankeista tai muista kehitysrahoituslaitoksista tai julkisista rahoituslaitoksista sekä yksityisen sektorin rahoituslaitoksista ja yksityisen sektorin sijoittajilta, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet mukaan lukien.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu tukien käyttäminen voidaan toteuttaa kohdennetuilla ehdotuspyynnöillä.

18 artikla

Tukien määrän pienentäminen tai avustusten lopettaminen

1. Varainhoitoasetuksen 131 artiklan 4 kohdassa mainittujen perusteiden lisäksi tuen määrää voidaan asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta pienentää seuraavin perustein:
 - a) kun tutkimusten ollessa kyseessä toimi ei ole käynnistynyt yhden vuoden kuluessa tukisopimuksessa mainitusta alkamispäivästä;
 - b) kun töiden ollessa kyseessä toimi ei ole käynnistynyt yhden vuoden kuluessa tukisopimuksessa mainitusta alkamispäivästä;
 - c) kun toimen etenemistä koskevan arvioinnin perusteella todetaan, että toimen toteutuksessa on esiintynyt niin merkittäviä viiveitä, että toimen tavoitteita ei todennäköisesti saavuteta.
2. Tukisopimusta voidaan 1 kohdassa mainittujen perusteiden nojalla muuttaa tai se voidaan purkaa.
3. Ennen kuin tehdään päätös tuen määrän pienentämisestä tai avustuksen lopettamisesta, asia on tutkittava perusteellisesti ja kyseisille avustuksen saajille on annettava mahdollisuus esittää huomautuksensa kohtuullisessa määräajassa.

4. Tämän artiklan 1 tai 2 kohdan soveltamisen seurauksena vapautuvat maksusitoumusmäärärahat jaetaan 4 artiklan 2 kohdassa säädettyjen vastaavien rahoituspuitteiden mukaisesti ehdotettuihin muihin työohjelmiin.

19 artikla

Kumulatiivinen, täydentävä ja yhdistetty rahoitus

1. Toimi, joka on saanut rahoitusta Verkkojen Eurooppa -välineestä, voi saada rahoitusta myös jostakin muusta unionin ohjelmasta – myös yhteistyössä hallinnoiduista rahastoista – edellyttäen, että rahoitusosuudet eivät kata samoja kustannuksia. Kunkin osallistuvan unionin ohjelman osuuteen toimesta sovelletaan sen omia sääntöjä. Kumulatiivisen rahoituksen määrä ei saa ylittää toimen tukikelpoisia kokonaiskustannuksia, ja eri unionin ohjelmista myönnettävä tuki voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.

2. Huippuosaamismerkki myönnetään toimille, jotka täyttävät seuraavat kumulatiiviset edellytykset:

- a) ne on arvioitu Verkkojen Eurooppa -välineeseen perustuvan hakukierroksen yhteydessä;
- b) ne täyttävät kyseisen ehdotuspyynnön vähimmäislaatuvaatimukset;
- c) niitä ei voida rahoittaa kyseisen ehdotuspyynnön puitteissa talousarviorajoitteiden vuoksi.

Toimet, joille on myönnetty huippuosaamismerkki ensimmäisen alakohdan mukaisesti, voivat saada tukea EAKR:sta asetuksessa (EU) 2021/1060 67 artiklan 5 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti tai koheesiorahastosta ilman lisäarviointia ja edellyttäen, että kyseiset toimet ovat asianomaisen rahaston tavoitteiden ja sääntöjen mukaisia.

IV LUKU

OHJELMASUUNNITTELU, SEURANTA, ARVIOINTI JA VALVONTA

20 artikla

Työohjelmat

1. Verkkojen Eurooppa -väline toteutetaan varainhoitoasetuksen 110 artiklassa tarkoitetuilla työohjelmilla.
2. Avoimuuden ja ennakoitavuuden varmistamiseksi ja hankkeiden laadun parantamiseksi komissio hyväksyy viimeistään 15 päivänä lokakuuta 2021 ensimmäiset monivuotiset työohjelmat. Kyseisiin ensimmäisiin monivuotisiin työohjelmiin on sisällytettävä hakukierroksen aikataulu Verkkojen Eurooppa -välineen kolmelle ensimmäiselle vuodelle, niiden aiheet ja alustava talousarvio sekä tuleva kehys, joka kattaa koko ohjelmakauden.
3. Komissio hyväksyy työohjelmat täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
4. Energia-alan työohjelmia hyväksyessään komission on kiinnitettävä erityistä huomiota yhteistä etua koskeviin hankkeisiin ja niihin liittyviin toimiin, joiden tavoitteena on edistää energian sisämarkkinoiden yhdentymistä, lopettaa energiaeristyneisyys ja poistaa sähköverkkojen yhteenliitännöiden pullonkaulat, ja erityisesti on korostettava hankkeita, joilla edistetään vuodelle 2020 asetetun vähintään 10 prosentin yhteenliitännätavoitteen ja vuodelle 2030 asetetun 15 prosentin yhteenliitännätavoitteen saavuttamista, sekä hankkeita, joilla edistetään sähköjärjestelmien synkronointia unionin verkkojen kanssa.

5. Varainhoitoasetuksen 200 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä voi tarvittaessa järjestää valintamenettelyn kahdessa vaiheessa seuraavasti:

- a) hakijat jättävät yksinkertaistetun asiakirjan, jossa esitetään melko lyhyesti tiedot, joiden avulla voidaan suorittaa hankkeiden esivalinta rajattujen perusteiden mukaisesti;
- b) ensimmäisestä vaiheesta jatkoon päässeet hakijat toimittavat täydellisen asiakirjan ensimmäisen vaiheen päätyttyä.

21 artikla

Unionin rahoitustuen myöntäminen

1. Jokaisen 20 artiklassa tarkoitettuun työohjelmaan perustuvan hakukierroksen jälkeen komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan valituille hankkeille tai niiden osille myönnettävän rahoitustuen määrä ja määritetään niiden täytäntöönpanoa koskevat edellytykset ja menetelmät. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2. Tukisopimusten toteuttamisen aikana komissio ilmoittaa tuen saajille ja asianomaisille jäsenvaltioille muutoksista tuen määrään ja maksettaviin lopullisiin määriin.

3. Tuen saajien on toimitettava asianomaisissa tukisopimuksissa määritellyt raportit ilman jäsenvaltioiden ennakkohyväksyntää. Komissio antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden tutustua niiden alueella toteutettavia toimia koskeviin raporteihin.

22 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Indikaattorit, joiden avulla raportoidaan Verkkojen Eurooppa -välineen edistymisestä 3 artiklassa säädettyjen yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä olevassa I osassa.

2. Sen varmistamiseksi, että Verkkojen Eurooppa -välineen tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistymistä arvioidaan tehokkaasti, siirretään komissiolle valta antaa 26 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteessä olevaa I osaa indikaattoreiden osalta tarpeen mukaan sekä täydennetään tätä asetusta seuranta- ja arviointikehyksen perustamista koskevilla säännöksillä.

3. Tuloraportointijärjestelmällä on varmistettava, että Verkkojen Eurooppa -välineen toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot soveltuvat aikaansaadun edistymisen perusteelliseen analysointiin, myös ilmastomenojen seurantaan, ja että ne kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten unionin rahoituksen saajille ja tarvittaessa jäsenvaltioille asetetaan oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

4. Komissio parantaa tätä varten perustettua verkkosivustoa siten, että sillä julkaistaan reaaliaikainen kartta toteutusvaiheessa olevista hankkeista ja niitä koskevat asiaankuuluvat tiedot, mukaan lukien vaikutustenarvioinnit ja hankkeen arvo, tuen saaja, täytäntöönpanosta vastaava yhteisö sekä tilanne. Komissio esittää myös joka toinen vuosi edistymisraportit. Edistymisraportit sisältävät tiedot Verkkojen Eurooppa -välineen täytäntöönpanosta 3 artiklassa säädettyjen yleisten ja erityistavoitteiden mukaisesti ja selvitetään, onko eri aloilla edetty suunnitellusti, onko talousarviotoumusten kokonaismäärä myönnetyn kokonaismäärän mukainen, ovatko käynnissä olevat hankkeet riittävän lähellä loppuun saattamista, ovatko ne edelleen toteuttamiskelpoisia ja onko niiden toteuttaminen edelleen asianmukaista.

23 artikla

Arviointi

1. Arvioinnit on suoritettava oikea-aikaisesti, jotta niiden tuloksia voidaan hyödyntää päätöksenteossa.

2. Verkkojen Eurooppa -välineen väliarviointi on suoritettava heti kun Verkkojen Eurooppa -välineen toteuttamisesta on saatavilla riittävästi tietoa, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua siitä, kun Verkkojen Eurooppa -välineen toteuttaminen on käynnistynyt.
3. Komissio suorittaa Verkkojen Eurooppa -välineen toteuttamisen päätyttyä, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua 1 artiklassa mainitun ajanjakson päättymisestä, Verkkojen Eurooppa -välineen lopullisen arvioinnin.
4. Komissio toimittaa arviointien päätelmät ja omat huomautuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.

24 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa Verkkojen Eurooppa -välineen koordinoitukomitea, joka voi kokoontua eri kokoonpanoissa käsiteltävän aiheen mukaan. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

25 artikla

Delegoidut säädökset

1. Siirretään komissiolle valta antaa 26 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla tätä asetusta täydennetään seuraavasti:
 - a) vahvistetaan seuranta- ja arviointipuitteet liitteessä olevassa I osassa vahvistettujen indikaattorien perusteella;
 - b) vahvistetaan säännöt, jotka koskevat uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden valintaa, liitteessä olevan IV osan sääntöjen lisäksi, ja laaditaan luettelo hankkeista, jotka on valittu rajatylittäviksi hankkeiksi uusiutuvan energian alalla, ja päivitetään luetteloa.
2. Jollei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 172 artiklan toisesta kohdasta muuta johdu, siirretään komissiolle valta antaa tämän asetuksen 26 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla
 - a) muutetaan liitteessä olevaa III osaa, joka koskee liikennealan ydinverkkokäytävien määrittelyä; ja kattavan verkon ennalta yksilöityjen osuuksien määrittelyä;
 - b) muutetaan liitteessä olevaa V osaa, joka koskee yhteistä etua koskevien digitaalisten yhteyksien hankkeiden määrittelyä.

26 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 31 päivään joulukuuta 2028 saakka 22 artiklan 2 kohdassa ja 25 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 7 artiklan 2 kohdassa, 22 artiklan 2 kohdassa ja 25 artiklassa tarkoitettua säädösvallan siirtoa. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevien 7 artiklan 2 kohdan, 22 artiklan 2 kohdan ja 25 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaä jatketaan kahdella kuukaudella.

27 artikla

Tiedotus, viestintä ja julkisuus

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava kyseisen rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa eri kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö.

2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat Verkkojen Eurooppa -välinettä, Verkkojen Eurooppa -välineen nojalla toteutettuja toimia ja saavutettuja tuloksia. Verkkojen Eurooppa -välineelle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia prioriteetteja koskevaa yhteisötiedotusta sikäli kuin kyseiset prioriteetit liittyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.

3. On varmistettava avoimuus ja julkinen kuuleminen sovellettavan unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

28 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

Jos jokin kolmas maa osallistuu Verkkojen Eurooppa -välineeseen kansainvälisen sopimuksen nojalla tehdyn päätöksen tai muun oikeudellisen välineen perusteella, kolmannen maan on myönnettävä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti. OLAFin osalta tällaisiin oikeuksiin kuuluu asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säädetty oikeus tehdä tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset.

V LUKU

SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

29 artikla

Kumoaminen ja siirtymäsäännökset

1. Kumotaan asetukset (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014.

2. Tämän asetuksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia, jotka on käynnistetty asetuksen (EU) N:o 1316/2013 nojalla, jota sovelletaan edelleen kyseisiin toimiin niiden päättämiseen asti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.

3. Verkkojen Eurooppa -välineen rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menoja, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen Verkkojen Eurooppa -välineen ja sen edeltäjän, asetuksen (EU) N:o 1316/2013 nojalla hyväksytyjen toimenpiteiden välillä.

4. Unionin talousarvioon voidaan 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen kulujen kattamiseksi tarvittaessa sisällyttää määrärahoja myös vuoden 2027 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida toimia, joita ei ole saatu päätökseen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2027, tämän asetuksen mukaisesti.

*30 artikla***Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 7 päivänä heinäkuuta 2021.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

D. M. SASSOLI

Neuvoston puolesta

Puhemies

A. LOGAR

LIITE

I OSA

INDIKAATTORIT

Verkkojen Eurooppa -välinettä seurataan tarkasti sellaisten indikaattoreiden perusteella, joiden tarkoituksena on mitata, missä määrin Verkkojen Eurooppa -välineen yleis- ja erityistavoitteet on saavutettu, sekä hallinnollisten rasitteiden ja kustannusten minimoimiseksi. Tätä varten kerätään tietoja seuraavista keskeisistä indikaattoreista.

Alat	Erityistavoitteet	Keskeiset indikaattorit
Liikenne	Tehokkaat, yhteenliitetyt ja multimodaaliset verkot ja infrastruktuuri älykkäälle, yhteentoimivalle, kestäväälle, osallistavalle, esteettömälle, turvalliselle ja turvatulle liikkuvuudelle	Verkkojen Eurooppa -välineen tuella käsiteltävien rajatylittävien ja puuttuvien yhteyksien lukumäärä (mukaan lukien TEN-T-ydinverkon ja kattavan verkon kaupunkisolmukohtia, alueellisia rajatylittäviä rautatieyhteyksiä, multimodaalisia logistiikkakeskuksia, merisatamia, sisävesisatamia, lentoasemayhteyksiä ja rautatie-/maantietermiinaaleja koskevat toimet)
		Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen liikenteen digitalisaatiota edistävien toimien lukumäärä, erityisesti ERTMS:n, RIS:n, ITS:n, VTMS:n/e-Maritimen ja SESAR:n käyttöönotolla
		Verkkojen Eurooppa -välineen tuella rakennettujen tai uudistettujen vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelupisteiden lukumäärä
		Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen liikenteen turvallisuutta edistävien toimien lukumäärä
		Niiden Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen toimien lukumäärä, joilla edistetään liikenteen esteettömyyttä liikuntarajoitteisten henkilöiden kannalta
		Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen, rautateiden tavaraliikenteen melua vähentävien toimien lukumäärä
	Mukauttaminen kaksoiskäyttöön soveltuvaan liikenneinfrastruktuuriin	Niiden liikenneinfrastruktuurin osatekijöiden lukumäärä, joita on mukautettu kaksoiskäytön tarpeisiin
Energia	Yhteenliitettävyyden ja markkinoiden yhdentymisen edistäminen	Niiden Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen toimien lukumäärä, joilla edistetään hankkeita jäsenvaltioiden verkkojen yhteenliittämiseksi ja sisäisten rajoitteiden poistamiseksi
		Niiden Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen toimien lukumäärä, joilla edistetään hankkeita häiriönsietokykyisen kaasuverkon turvaamiseksi
	Toimitusvarmuus	Niiden Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen toimien lukumäärä, joilla edistetään verkkojen digitalisaatiota ja muuttamista älyverkoiksi sekä energian varastointikapasiteetin lisäämistä
		Kestävä kehitys mahdollistamalla irtautuminen hiilestä
		Niiden Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen toimien lukumäärä, joilla edistetään rajatylittävää yhteistyötä uusiutuvan energian alalla

Digitaali-ala	Digitaalisen yhteenliitettävyyden infrastruktuurin käyttöönoton edistäminen kaikkialla unionissa	Uudet yhteydet erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin sosioekonomisille vaikuttajille ja erittäin korkealaatuiset yhteydet paikallisyhteisöille
		Niiden Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen toimien lukumäärä, joilla edistetään 5G-yhteyksiä keskeisillä liikenneväylillä
		Niiden Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen toimien lukumäärä, jotka mahdollistavat uudet yhteydet erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin
		Niiden Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen toimien lukumäärä, joilla edistetään energia- ja liikennealojen digitalisaatiota

II OSA

OHJEELLISET PROSENTTIOSUUEDT LIIKENNEALALLA

Talousarviovarat, joita tarkoitetaan 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa, jaetaan seuraavasti:

- 60 prosenttia 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa lueteltuihin toimiin: ”Tehokkaisiin, yhteenliitettyihin, yhteentoimiviin ja multimodaalisiin verkkoihin liittyvät toimet” joista 1 559 800 000 euroa (1) osoitetaan ensisijaisesti ja kilpailupohjalta puuttuvien keskeisten rajatylittävien rautatieyhteyksien rakentamiseen niiden jäsenvaltioiden välille, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta;
- 40 prosenttia 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa lueteltuihin toimiin: ”Älykkäaseen, yhteentoimivaan, kestäväan, multimodaaliseen, osallistavaan, esteettömään, turvalliseen ja turvattuun liikkuvuuteen liittyvät toimet”.

Talousarviovarat, joita tarkoitetaan 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa, jaetaan seuraavasti:

- 85 prosenttia 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa lueteltuihin toimiin: ”Tehokkaisiin, yhteenliitettyihin, yhteentoimiviin ja multimodaalisiin verkkoihin liittyvät toimet”;
- 15 prosenttia 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa lueteltuihin toimiin: ”Älykkäaseen, yhteentoimivaan, kestäväan, multimodaaliseen, osallistavaan, esteettömään, turvalliseen ja turvattuun liikkuvuuteen liittyvät toimet”.

Edellä 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa lueteltujen toimien tapauksessa 85 prosenttia talousarviovaroista olisi osoitettava toimiin ydinverkossa ja 15 prosenttia toimiin kattavassa verkossa.

III OSA

LIIKENTEEN YDINVERKKOKÄYTÄVÄT JA RAJATYLIITTÄVÄT YHTEYDET KATTAVASSA VERKOSSA

1. Ydinverkkokäytävät ja alustava luettelo ennalta yksilöidyistä rajatylittävistä yhteyksistä ja puuttuvista yhteyksistä

Atlantin ydinverkkokäytävä	
Reitti	Gijón – León – Valladolid A Coruña – Vigo – Ourense – León Zaragoza – Pamplona/Logroño – Bilbao Tenerife/Gran Canaria – Huelva/Sanlúcar de Barrameda – Sevilla – Córdoba Algeciras – Bobadilla – Madrid Sines/Lisboa – Madrid – Valladolid Lisboa – Aveiro – Leixões/Porto – Duerojoki Sionainn Faing tai Shannon Foynes/ Baile Átha Cliath tai Dublin/Corcaigh tai Cork – Le Havre – Rouen – Paris

(1) 1 384 000 000 euroa vuoden 2018 hintoina.

	Aveiro – Valladolid – Vitoria-Gasteiz – Bergara – Bilbao/Bordeaux – Toulouse/Tours – Paris – Metz – Mannheim/Strasbourg Sionainn Faing tai Shannon Foynes/ Baile Átha Cliath tai Dublin/ Corcaigh tai Cork – Saint Nazaire – Nantes – Tours – Dijon	
Rajatyhteydet	Évora – Mérida	Rautatiet
	Vitoria-Gasteiz – San Sebastián – Bayonne – Bordeaux	
	Aveiro – Salamanca	
	Duerojoki (Via Navegável do Douro)	Sisävesiväylät
Puuttuvat yhteydet	Yhteentoimivat muun kuin UIC-raidelevyden radat Iberian niemimaalla	Rautatiet
Itämeri–Adrianmeri-ydinverkkokäytävä		
Reitti	Gdynia – Gdańsk – Katowice/Slawków Gdańsk – Warszawa – Katowice/Kraków Katowice – Ostrava – Brno – Wien Szczecin/Świnoujście – Poznan – Wrocław – Ostrava Katowice – Bielsko-Biala – Žilina – Bratislava – Wien Wien – Graz – Villach – Udine – Trieste Udine – Venezia – Padova – Bologna – Ravenna – Ancona Graz – Maribor – Ljubljana – Koper/Trieste	
Rajatyhteydet	Katowice/Opole – Ostrava – Brno Katowice – Žilina Bratislava – Wien Graz – Maribor Venezia – Trieste – Divača – Ljubljana	Rautatiet
	Katowice – Žilina Brno – Wien	Maantiet
Puuttuvat yhteydet	Gloggnitz – Mürzzuschlag: Semmeringin tunneli Graz – Klagenfurt: Koralmmin rautatie ja tunneli Koper – Divača	Rautatiet
Välimeren ydinverkkokäytävä		
Reitti	Algeciras – Bobadilla – Madrid – Zaragoza – Tarragona Madrid – Valencia – Sagunto – Teruel – Zaragoza Sevilla – Bobadilla – Murcia Cartagena – Murcia – Valencia – Tarragona / Palma de Mallorca – Barcelona Tarragona – Barcelona – Perpignan – Narbonne – Toulouse/Marseille – Genova/Lyon – La Spezia/Torino – Novara – Milano – Bologna/Verona – Padova – Venezia – Ravenna/Trieste/ Koper – Ljubljana – Budapest Ljubljana/Rijeka – Zagreb – Budapest – Ukrainan raja	
Rajatyhteydet	Barcelona – Perpignan	Rautatiet
	Lyon – Torino: tunneli ja liityntäyhteydet	
	Nice – Ventimiglia	
	Venezia – Trieste – Divača – Ljubljana	
	Ljubljana – Zagreb	
	Zagreb – Budapest	

	Budapest – Miskolc – Ukrainan raja	
	Lendava – Letenye	Maantiet
	Vásárosnamény – Ukrainan raja	
Puuttuvat yhteydet	Almería – Murcia	Rautatiet
	Yhteentoimivat muun kuin UIC-raidelevyden radat Iberian niemimaalla	
	Perpignan – Montpellier	
	Koper – Divača	
	Rijeka – Zagreb	
	Milano – Cremona – Mantova – Porto Levante/Venezia – Ravenna/Trieste	Sisävesiväylät
Pohjanmeri–Itämeri-ydinverkkokäytävä		
Reitti	Luleå – Helsinki – Tallinn – Rīga Ventspils – Rīga Rīga – Kaunas Klaipėda – Kaunas – Vilnius Kaunas – Warszawa Valko-Venäjän raja – Warszawa – Łódź/Poznań – Frankfurt (Oder) – Berlin – Hamburg – Kiel Łódź – Katowice/Wrocław Ukrainan raja – Rzeszów – Katowice – Wrocław – Falkenberg – Magdeburg Szczecin/Świnoujście – Berlin – Magdeburg – Braunschweig – Hannover Hannover – Bremen – Bremerhaven/Wilhelmshaven Hannover – Osnabrück – Hengelo – Almelo – Deventer – Utrecht Utrecht – Amsterdam Utrecht – Rotterdam – Antwerpen Hannover/Osnabrück – Köln – Antwerpen	
Rajatyhtävät yhteydet	Tallinn – Rīga – Kaunas – Warszawa: Rail Baltican uusi täysin yhteentoimiva UIC-raidelevyden rata	Rautatiet
	Świnoujście/Szczecin – Berlin	Rautatiet ja sisävesiväylät
	Via Baltica -käytävä EE-LV-LT-PL	Maantiet
Puuttuvat yhteydet	Kaunas – Vilnius: osa Rail Baltican uudesta täysin yhteentoimivasta UIC-raidelevyden radasta	Rautatiet
	Warszawa/Idzikowice – Poznań/Wrocław, mukaan lukien yhteydet suunniteltuun liikenteen keskukseen	
	Nord-Ostsee-Kanal	Sisävesiväylät
	Berlin – Magdeburg – Hannover; Mittellandkanal; läntisen Saksan kanavat	
	Rhine, Waal	
	Noordzeekanaal, IJssel, Twentekanaal	
Pohjanmeri–Välimeri-ydinverkkokäytävä		
Reitti	Yhdistyneen kuningaskunnan raja – Baile Átha Cliath tai Dublin – Sionainn Faing tai Shannon Foynes / Corcaigh tai Cork Sionainn Faing tai Shannon Foynes / Baile Átha Cliath tai Dublin / Corcaigh tai Cork – Le Havre / Calais/Dunkerque / Zeebrugge / Terneuzen / Gent/Antwerpen / Rotterdam / Amsterdam Yhdistyneen kuningaskunnan raja – Lille – Brussel tai Bruxelles Amsterdam – Rotterdam – Antwerpen – Brussel tai Bruxelles – Luxembourg	

	Luxembourg – Metz – Dijon – Mâcon – Lyon – Marseille Luxembourg – Metz – Strasbourg – Basel Antwerpen/Zeebrugge – Gent – Calais/Dunkerque/Lille – Paris – Rouen – Le Havre	
Rajatyhtävät yhteydet	Brussel tai Bruxelles – Luxembourg – Strasbourg	Rautatiet
	Terneuzen – Gent	Sisävesiväylät
	Seinen–Schelden verkosto ja siihen liittyvät Seine-, Schelde- ja Maasjokien vesistöalueet	
	Rhine–Schelde-käytävä	
Puuttuvat yhteydet	Albertkanaal / Canal Albert ja Kanaal Bocht–Herentals	Sisävesiväylät
Itäisen Välimeren ydinverkkokäytävä		
Reitti	Hamburg – Berlin Rostock – Berlin – Dresden Bremerhaven/Wilhelmshaven – Magdeburg – Dresden Dresden – Ústí nad Labem – Mělník/Praha – Lysá nad Labem/Poříčany – Kolín Kolín – Pardubice – Brno – Wien/Bratislava – Budapest – Arad – Timișoara – Craiova – Calafat – Vidin – Sofia Sofia – Serbian raja / Pohjois-Makedonian raja Sofia – Plovdiv – Burgas / Turkin raja Turkin raja – Alexandroupoli – Kavala – Thessaloniki – Ioannina – Kakavia/Igoumenitsa Pohjois-Makedonian raja – Thessaloniki Sofia – Thessaloniki – Athina – Piraeus/Ikonio – Irakleio – Lemesos (Vasiliko) – Lefkosia/Larnaka Athina – Patras/Igoumenitsa	
Rajatyhtävät yhteydet	Dresden – Praha/Kolín	Rautatiet
	Wien/Bratislava – Budapest	
	Békéscsaba – Arad – Timișoara	
	Craiova – Calafat – Vidin – Sofia – Thessaloniki	
	Sofia – Serbian raja / Pohjois-Makedonian raja	
	Turkin raja – Alexandroupoli	
	Pohjois-Makedonian raja – Thessaloniki	
	Ioannina – Kakavia (Albanian raja)	Maantiet
	Drobeta-Turnu Severin / Craiova – Vidin – Montana	
	Sofia – Serbian raja	
	Hamburg – Dresden – Praha – Pardubice	Sisävesiväylät
Puuttuvat yhteydet	Igoumenitsa – Ioannina Praha – Brno Thessaloniki – Kavala – Alexandroupoli Timișoara – Craiova	Rautatiet
Rein–Alpit-ydinverkkokäytävä		
Reitti	Genova – Milano – Lugano – Basel Genova – Novara – Brig – Bern – Basel – Karlsruhe – Mannheim – Mainz – Koblenz – Köln Köln – Düsseldorf – Duisburg – Nijmegen/Arnhem – Utrecht – Amsterdam	

	Nijmegen – Rotterdam – Vlissingen Köln – Liège – Brussel tai Bruxelles– Gent Liège – Antwerpen – Gent – Zeebrugge		
Rajatyhtävät yhteydet	Zevenaar – Emmerich – Oberhausen	Rautatiet	
	Karlsruhe – Basel		
	Milano/Novara – Sveitsin raja		
	Basel – Antwerpen/Rotterdam – Amsterdam	Sisävesiväylät	
Puuttuvat yhteydet	Genova – Tortona / Novi Ligure	Rautatiet	
	Zeebrugge – Gent		
Rein–Tonava-ydinverkkokäytävä			
Reitti	Strasbourg – Stuttgart – München – Wels/Linz Strasbourg – Mannheim – Frankfurt am Main – Würzburg – Nürnberg – Regensburg – Passau – Wels/Linz München/Nürnberg – Praha – Ostrava/Přerov – Žilina – Košice – Ukrainan raja Wels/Linz – Wien – Bratislava – Budapest – Vukovar Wien/Bratislava – Budapest – Arad – Moravita/Braşov/Craiova – Bucureşti – Giurgiu/ Constanta – Sulina		
Rajatyhtävät yhteydet	München – Praha	Rautatiet	
	Nürnberg – Plzeň		
	München – Mühldorf – Freilassing – Salzburg		
	Strasbourg – Kehl Appenweier		
	Hranice – Žilina		
	Košice – Ukrainan raja		
	Wien – Bratislava/Budapest	Sisävesiväylät	
	Bratislava – Budapest		
	Békéscsaba – Arad – Timișoara – Serbian raja		
	Bucureşti – Giurgiu – Ruse		
	Tonava (Kehlheim – Constanța/Midia/Sulina) ja siihen liittyvät Váh-, Sava- ja Tiszajokien vesistöalueet		
	Zlín – Žilina		Maantiet
	Timișoara – Serbian raja		
Puuttuvat yhteydet	Stuttgart – Ulm	Rautatiet	
	Salzburg – Linz		
	Craiova – Bucureşti		
	Arad – Sighișoara – Braşov – Predeal		
Skandinavia–Välimeri-ydinverkkokäytävä			
Reitti	Venäjän raja – Hamina/Kotka – Helsinki – Turku/Naantali – Stockholm – Örebro(Hallsberg)/ Linköping – Malmö Narvik/Oulu – Luleå – Umeå – Stockholm/Örebro(Hallsberg) Oslo – Göteborg – Malmö – Trelleborg Malmö – København – Fredericia – Aarhus – Aalborg – Hirtshals/Frederikshavn København – Kolding/Lübeck – Hamburg – Hannover Bremerhaven – Bremen – Hannover – Nürnberg		

	Rostock – Berlin – Halle/Leipzig – Erfurt – München Nürnberg – München – Innsbruck – Verona – Bologna – Ancona/Firenze Livorno/La Spezia – Firenze – Roma – Napoli – Bari – Taranto – Valletta/Marsaxlokk Cagliari – Napoli – Gioia Tauro – Palermo/Augusta – Valletta/Marsaxlokk	
Rajatyhtävät yhteydet	Venäjän raja – Helsinki	Rautatiet
	København – Hamburg: Fehmarninsalmen kiinteän yhteyden liityntäyhteydet	
	München – Wörgl – Innsbruck – Fortezza – Bolzano – Trento – Verona: Brennerin tunneli ja liityntäyhteydet	
	Göteborg – Oslo	
	København – Hamburg: Fehmarninsalmen kiinteän yhteyden liityntäyhteydet	Rautatiet/maantiet

2. Alustava luettelo ennalta yksilöidyistä rajatyhtävistä yhteyksistä kattavassa verkossa

9 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuihin rajatyhtäviin osuuksiin kattavassa verkossa sisältyvät erityisesti seuraavat osuudet:

Baile Átha Cliath tai Dublin/Letterkenny – Yhdistyneen kuningaskunnan raja	Maantiet
Pau – Huesca	Rautatiet
Lyon – Sveitsin raja	Rautatiet
Athus – Mont-Saint-Martin	Rautatiet
Breda – Venlo – Viersen – Duisburg	Rautatiet
Antwerpen – Duisburg	Rautatiet
Mons – Valenciennes	Rautatiet
Gent – Terneuzen	Rautatiet
Heerlen – Aachen	Rautatiet
Groningen – Bremen	Rautatiet
Stuttgart – Sveitsin raja	Rautatiet
Gallarate/Sesto Calende – Sveitsin raja	Rautatiet
Berlin – Rzepin/Horka – Wrocław	Rautatiet
Praha – Linz	Rautatiet
Villach – Ljubljana	Rautatiet
Pivka – Rijeka	Rautatiet
Plzeň – České Budějovice – Wien	Rautatiet
Wien – Győr	Rautatiet
Graz – Celldömölk – Győr	Rautatiet
Neumarkt – Kallham – Mühldorf	Rautatiet
Meripihkakäytävä PL-SK-HU	Rautatiet
Via Carpathia -käytävä, Valko-Venäjän/Ukrainan raja – PL-SK-HU-RO	Maantiet
Focșani – Moldovan raja	Maantiet

Budapest – Osijek – Svilaj (Bosnia ja Hertsegovinan raja)	Maantiet
Faro – Huelva	Rautatiet
Porto – Vigo	Rautatiet
Giurgiu – Varna	Rautatiet
Svilengrad – Pithio	Rautatiet

3. Niissä jäsenvaltioissa sijaitsevat kattavan verkon osat, joilla ei ole maarajaa toisen jäsenvaltion kanssa.

IV OSA

UUSIUTUVAN ENERGIAN ALAN RAJATYLITTÄVIEN HANKKEIDEN VALINTA

1. Uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden tavoite

Uusiutuvan energian alan rajatylittävillä hankkeilla on edistettävä jäsenvaltioiden rajatylittävää yhteistyötä uusiutuvia energialähteitä koskevassa suunnittelussa ja kehittämisessä sekä niiden kustannustehokkaassa hyödyntämisessä sekä helpotettava niiden integrointia energian varastointijärjestelmillä, millä edistetään hiilestä irtautumista koskevaa unionin pitkän aikavälin strategiaa.

2. Yleiset perusteet

Jotta hanketta voidaan pitää uusiutuvan energian alan rajatylittävänä hankkeena, sen on täytettävä kaikki seuraavat yleiset perusteet:

- hanke on sisällytettävä direktiivin (EU) 2018/2001 8, 9, 11 ja 13 artiklan mukaiseen kahden tai useamman jäsenvaltion väliseen tai yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan väliseen yhteistyösopimukseen tai muuhun järjestelyyn;
- sen on tuotava kustannussäästöjä uusiutuvien energialähteiden käyttöönotossa tai hyötyjä järjestelmäintegraation, toimitusvarmuuden tai innovoinnin kannalta, taikka molempia, verrattuna yhden osallistuvan jäsenvaltion yksin toteuttamaan vastaavaan hankkeeseen tai uusiutuvaa energiaa koskevaan hankkeeseen;
- yhteistyön mahdolliset yleiset hyödyt ylittävät sen kustannukset, myös pitkällä aikavälillä, siten kuin on arvioitu tämän osan 3 kohdassa tarkoitetun kustannus-hyötyanalyysin pohjalta ja soveltaen tämän asetuksen 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja menetelmiä.

3. Kustannus-hyötyanalyysi

- sähköntuotannon kustannukset;
- järjestelmäintegraation kustannukset;
- tukikustannukset;
- kasvihuonekaasupäästöt;
- toimitusvarmuus;
- ilmansaasteet ja muu paikallinen saastuminen, kuten vaikutukset paikalliseen luontoon ja ympäristöön;
- innovaatiot.

4. Menettely

- Direktiivin (EU) 2018/2001 8, 9, 11 ja 13 artiklan mukaisen kahden tai useamman jäsenvaltion välisen tai yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välisen yhteistyösopimuksen tai muun järjestelyn mukaiseksi uusiutuvan energian alan rajatylittäväksi hankkeeksi mahdollisesti kelpuutettavan hankkeen toteuttajien, jäsenvaltiot mukaan lukien, jotka hakevat hankkeelleen uusiutuvan energian alan rajatylittävän hankkeen asemaa, on

tehtävä komissiolle hakemus, joka koskee valintaa uusiutuvan energian alan rajatylittäväksi hankkeeksi. Hakemukseen on sisällyttävä tiedot, joiden perusteella komissio voi arvioida hankkeen suhteessa tämän osan 2 ja 3 kohdassa esitettyihin perusteisiin tämän asetuksen 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen menetelmien mukaisesti.

Komissio varmistaa, että hankkeiden toteuttajilla on mahdollisuus hakea hankkeelleen uusiutuvan energian alan rajatylittävän hankkeen asemaa vähintään kerran vuodessa.

- b) Komissio perustaa uusiutuvan energian alan rajatylittäviä hankkeita käsittelevän ryhmän, jossa on yksi edustaja kustakin jäsenvaltiosta ja yksi komission edustaja, ja toimii sen puheenjohtajana. Ryhmä vahvistaa työjärjestyksensä.
- c) Komissio järjestää vähintään kerran vuodessa rajatylittävien hankkeiden valintaprosessin. Komissio toimittaa hankkeiden arvioinnin jälkeen tämän kohdan b alakohdassa tarkoitettulle ryhmälle luettelon uusiutuvan energian alan rajatylittäviksi hankkeiksi kelpuutettavista hankkeista, jotka täyttävät 7 artiklassa ja tämän kohdan d alakohdassa vahvistetut perusteet.
- d) Edellä b alakohdassa tarkoitettulle ryhmälle on annettava komission toimittamaan luetteloon sisältyvistä kelpuutettavista hankkeista asiaankuuluvat muut kuin kaupallisesti arkaluonteiset tiedot, jotka koskevat seuraavia perusteita:
 - i) vahvistus siitä, että kaikki hankkeet täyttävät tukikelpoisuus- ja valintaperusteet;
 - ii) tiedot yhteistyömekanismista, johon hanke liittyy, ja tiedot siitä, missä määrin yksi tai useampi jäsenvaltio tukee hanketta;
 - iii) kuvaus hankkeen tavoitteesta, myös arvioitu kapasiteetti (kW) ja uusiutuvan energian tuotanto (kW/vuosi), jos se on tiedossa, sekä kokonaiskustannukset ja tukikelpoiset kustannukset euroissa;
 - iv) tiedot odotetusta unionin lisäarvosta tämän osan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti ja tiedot ennakoituista kustannuksista ja hyödyistä sekä odotetusta unionin lisäarvosta tämän osan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti.
- e) Ryhmä voi tarvittaessa kutsua kokouksiinsa tukikelpoisten hankkeiden toteuttajia, tukikelpoisiin hankkeisiin osallistuvien kolmansien maiden edustajia ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä.
- f) Ryhmä sopii arvioinnin tulosten perusteella luonnoksesta g alakohdan mukaisesti hyväksyttäväksi uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden luetteloksi.
- g) Komissio hyväksyy valittujen uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden lopullisen luettelon delegoidulla säädöksellä f alakohdassa tarkoitetun luetteloluonnoksen perusteella ja ottaen huomioon i alakohdan. Komissio myös julkaisee valittujen uusiutuvan energian alan rajatylittävien hankkeiden luettelon verkkosivustollaan. Kyseistä luetteloa tarkastellaan tarvittaessa uudelleen ja vähintään kahden vuoden välein.
- h) Ryhmä seuraa lopullisessa luettelossa olevien hankkeiden toteutusta ja esittää suosituksia siitä, miten niiden toteutuksessa mahdollisesti ilmenevät viipeet voitaisiin poistaa. Valittujen hankkeiden toteuttajien on tätä varten annettava tietoa hankkeidensa toteuttamisesta.
- i) Uusiutuvan energian alan rajatylittäviä hankkeita valitessaan komissio pyrkii varmistamaan asianmukaisen maantieteellisen tasapainon valittaessa tällaisia hankkeita. Hankkeiden valinnassa voidaan käyttää alueellisia ryhmittymiä.
- j) Hanketta ei pidä valita uusiutuvan energian alan rajatylittäväksi hankkeeksi tai siltä on valinnan jälkeen peruutettava tällaisen hankkeen asema, jos arviointi on perustunut väärin tietoihin tai jos hanke ei ole unionin oikeuden mukainen.

V OSA

YHTEISTÄ ETUA KOSKEVAT DIGITAALISTEN YHTEYKSIEN INFRASTRUKTUURIHANKKEET

1. Gigabittiyhteydet, myös 5G-yhteydet ja muut kehittyneet yhteydet, sosioekonomisille vaikuttajille

Etusijalle on asetettava toimet, joissa otetaan huomioon sosioekonomisten vaikuttajien tehtävät, yhteyksien mahdollistamien digitaalisten palvelujen ja sovellusten merkittävyys sekä mahdolliset sosioekonomiset hyödyt kansalaisille, yrityksille ja paikallisyhteisöille, mukaan lukien aikaansaatu peittoalueen kasvu, kotitalouksina ilmaistuna. Saatavilla olevat varat on jaettava maantieteellisesti tasapainoisella tavalla jäsenvaltioiden kesken.

Etusijalle on asetettava toimet, joilla edistetään gigabittiyhteyksiä, myös 5G-yhteyksiä ja muita kehittyneitä yhteyksiä,

- a) sairaaloille ja terveyskeskuksille terveydenhuoltojärjestelmän digitalisaation tavoitteen mukaisesti ja jotta voidaan parantaa unionin kansalaisten hyvinvointia ja muuttaa tapaa, jolla terveydenhuolto- ja hoitopalveluja tarjotaan potilaille;
- b) koulutus- ja tutkimuskeskuksille muun muassa suurteholaskennan, pilvisovellusten ja massadatan käytön helpottamista ja digitaalisen kuilun kaventamista koskevan tavoitteen mukaisesti ja koulutusjärjestelmien innovoimiseksi, oppimistulosten parantamiseksi sekä tasavertaisuuden ja tehokkuuden parantamiseksi;
- c) 5G-laajakaistayhteyksien keskeytymättömän kattavuuden laajentamiseksi kaikille kaupunkialueille vuoteen 2025 mennessä.

2. Langattomat yhteydet paikallisyhteisöissä

Toimien, joiden tavoitteena on paikallisten langattomien yhteyksien tarjoaminen paikallisissa julkisen elämän keskuksissa, mukaan lukien julkiset yleisölle avoimet ulkotilat, joilla on suuri merkitys paikallisyhteisöjen julkisessa elämässä, on täytettävä seuraavat edellytykset, jotta niille voidaan myöntää rahoitusta:

- a) niiden toteuttaja on toisessa kohdassa tarkoitettu julkisen sektorin elin, joka kykenee suunnittelemaan paikallisten langattomien liityntäpisteiden asennuksen julkisiin sisä- tai ulkotiloihin ja valvomaan sitä sekä varmistamaan toimintakustannusten rahoittamisen vähintään kolmen vuoden ajan;
- b) niiden on perustuttava erittäin suuren kapasiteetin digitaalisiin verkkoihin, jotka mahdollistavat käyttäjille erittäin laadukkaita internetyhteydet, jotka:
 - i) ovat maksuttomia ja perustuvat syrjimättömyyteen, ovat helposti saatavilla ja turvallisia sekä perustuvat uusimpiin ja parhaisiin saatavilla oleviin laitteistoihin, ja joilla voidaan tarjota käyttäjille nopeita yhteyksiä; ja
 - ii) tukevat innovatiivisten digitaalisten palvelujen laajaa ja syrjimätöntä saatavuutta;
- c) niissä on käytössä komission määrittämä yhteinen visuaalinen identiteetti ja yhteys siihen liittyviin monikielisiin verkkotyökaluihin;
- d) synergiaetujen saavuttamiseksi, kapasiteetin lisäämiseksi ja käyttäjäkokemuksen parantamiseksi niillä helpotetaan direktiivin (EU) 2018/1972 määritelmän mukaisten 5G-valmiudet tarjoavien pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöä;
- e) niissä sitoudutaan hankkimaan tarvittavat välineet ja/tai asennuspalvelut sovellettavan lainsäädännön mukaisesti siten, että hankkeet eivät vääristä kilpailua.

Unionin rahoitustukea myönnetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2102⁽²⁾ 3 artiklan 1 alakohdassa määritellyille julkisen sektorin elimille, jotka osallistuvat kansallisen lainsäädännön mukaisesti maksuttomien ja käyttöehdoiltaan syrjimättömien paikallisten langattomien internetyhteyksien tarjoamiseen asennuttamalla paikallisia langattomia liityntäpisteitä.

Rahoitettavat toimet eivät saa olla päällekkäisiä jo olemassa olevien samanlaisia piirteitä, mukaan lukien laadun osalta, sisältävien maksuttomien yksityisten tai julkisten tarjousten kanssa samassa julkisessa tilassa.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2102, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta (EUVL L 327, 2.12.2016, s. 1).

Saatavilla olevat varat on jaettava maantieteellisesti tasapainoisella tavalla jäsenvaltioiden kesken.

Tarvittaessa on varmistettava koordinointi ja yhdenmukaisuus niiden Verkkojen Eurooppa -välineen tukemien toimien kanssa, joilla edistetään sosioekonomisten vaikuttajien pääsyä sellaisiin erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin, joilla voidaan tarjota gigabittiyhteyksiä, myös 5G-yhteyksiä ja muita kehittyneitä yhteyksiä.

3. Alustava luettelo rahoituskelpoisista 5G-käytävistä ja rajatylittävistä runkoverkkoyhteyksistä

Yhdenmukaisesti niiden komission asettamien gigabittiyhteiskuntatavoitteiden kanssa, joiden mukaan tärkeimmillä maaliikenneväylillä olisi oltava keskeytymättömät 5G-yhteydet vuoteen 2025 mennessä, 9 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaisesti toimiin, joilla tuetaan 5G-järjestelmien keskeytymättömän kattavuuden toteuttamista, on ensimmäisessä vaiheessa sisällyttävä verkottunutta ja automatisoitua liikkuvuutta (connected automated mobility CAM) koskevien kokeilujen rajatylittäviä osuuksia koskevia toimia ja toisessa vaiheessa laajempia osuuksia koskevia toimia verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden toteuttamiseksi laajemmassa mittakaavassa käytävillä, kuten alla olevassa taulukossa esitetään (alustava luettelo). Tässä yhteydessä perustana käytetään TEN-T-käytäviä, mutta 5G:n käyttöönotto ei välttämättä rajoitu niihin ⁽³⁾.

Lisäksi tuetaan toimia, joilla tuetaan runkoverkkojen käyttöönottoa, myös merenalaisten kaapelien avulla, jotka kulkevat jäsenvaltioissa ja unionin ja kolmansien maiden välillä tai yhdistävät Euroopan saaret toisiinsa, 9 artiklan 4 kohdan d alakohdan mukaisesti, jotta tämän elintärkeän infrastruktuurin vikasietoisuus voidaan turvata ja lisätä unionin digitaalisten verkkojen kapasiteettia ja häiriönsietokykyä.

Atlantin ydinverkkokäytävä	
Verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden kokeilujen rajatylittävät osuudet	Porto – Vigo
	Mérida – Évora
	Paris – Amsterdam – Frankfurt am Main
	Aveiro – Salamanca
	San Sebastián – Biarritz
Suurempi osuus verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Metz – Paris – Bordeaux – Bilbao – Vigo – Porto – Lisboa
	Bilbao – Madrid – Lisboa
	Madrid – Mérida – Sevilla – Tarifa
Runkoverkkojen käyttöönotto, myös merenalaisten kaapelien avulla	Açores/Madeira – Lisboa
Itämeri–Adrianmeri-ydinverkkokäytävä	
Verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden kokeilujen rajatylittävät osuudet	
Suurempi osuus verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Gdańsk – Warszawa – Brno – Wien – Graz – Ljubljana – Koper – Trieste
Välimeren ydinverkkokäytävä	
Verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden kokeilujen rajatylittävät osuudet	
Suurempi osuus verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Budapest – Zagreb – Ljubljana – Rijeka – Split – Dubrovnik
	Ljubljana – Zagreb – Slavonski Brod – Bajakovo (Serbian vastainen raja)
	Slavonski Brod – Đakovo – Osijek

⁽³⁾ Kursivoidut osuudet sijaitsevat TEN-T-ydinverkon käytävien ulkopuolella, mutta sisältyvät 5G-käytäviin.

	Montpellier – Narbonne – Perpignan – Barcelona – Valencia – Málaga – Tarifa, josta jatkoysteys Narbonneen – Toulouse
Runkoverkkojen käyttöönotto, myös merenalaisten kaapelien avulla	Merenalaiset kaapeliverkot Lisboa – Marseille – Milano
Pohjanmeri–Itämeri-ydinverkkokäytävä	
Verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden kokeilujen rajatylittävät osuudet	Warszawa – Kaunas – Vilnius
	Kaunas – Klaipėda
Suurempi osuus verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Tallinn – Rīga – Kaunas – Liettuan ja Puolan raja – Warszawa
	Valko-Venäjän ja Liettuan raja – Vilnius – Kaunas – Klaipėda
	Via Carpathia: Klaipėda – Kaunas – Elk – Białystok – Lublin – Rzeszów – Barwinek – Košice
Pohjanmeri–Välimeri-ydinverkkokäytävä	
Verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden kokeilujen rajatylittävät osuudet	Metz – Merzig – Luxembourg
	Rotterdam – Antwerpen – Eindhoven
Suurempi osuus verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Amsterdam – Rotterdam – Breda – Lille – Paris
	Brussel tai Bruxelles – Metz – Basel
	Mulhouse – Lyon – Marseille
Itäisen Välimeren ydinverkkokäytävä	
Verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden kokeilujen rajatylittävät osuudet	Sofia – Thessaloniki – Beograd
Suurempi osuus verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Berlin – Praha – Brno – Bratislava – Timișoara – Sofia – Turkin raja
	Bratislava – Košice
	Sofia – Thessaloniki – Athina
Rein–Alpit-ydinverkkokäytävä	
Verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden kokeilujen rajatylittävät osuudet	Bologna – Innsbruck – München (Brennerin käytävä)
Suurempi osuus verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Rotterdam – Oberhausen – Frankfurt am Main
	Basel – Milano – Genova
Rein–Tonava-ydinverkkokäytävä	
Verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden kokeilujen rajatylittävät osuudet	
Suurempi osuus verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Frankfurt am Main – Passau – Wien – Bratislava – Budapest – Osijek – Vukovar – București – Constanța
	București – Iași
	Karlsruhe – München – Salzburg – Wels
	Frankfurt am Main – Strasbourg

Skandinavia–Välimeri-ydinverkkokäytävä	
Verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden kokeilujen rajatylittävät osuudet	Oulu – Tromsø Oslo – Stockholm – Helsinki
Suurempi osuus verkottuneen ja automatisoidun liikkuvuuden laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Turku – Helsinki – Venäjän raja
	Oslo – Malmö – København – Hamburg – Würzburg – Nürnberg – München – Rosenheim – Verona – Bologna – Napoli – Catania – Palermo
	Stockholm – Malmö
	Napoli – Bari – Taranto
	Aarhus – Esbjerg – Padborg